

**Consiliul Orășenesc Dondușeni
Primăria or. Dondușeni**

Aprobat prin
Decizia Consiliului orășenesc
Nr. __ din __ _____ 2021

**Strategia de Dezvoltare Comunitară
a orașului Dondușeni
pentru anii 2020-2025**

or. Dondușeni, 2020

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică creat prin Dispoziția primarului nr. 205-d din 14 octombrie 2020 și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

La elaborarea documentului s-au luat în vedere abordările și recomandările experților Programului Comunitatea Mea și ai proiectului PNUD/Migrație și Dezvoltare Locală.

Cuprins:

Lista de tabele.....	5
Lista de figuri	5
1. Introducere și rezumat executiv	6
1.1. Fișa de rezumat PSM.....	6
1.2. Contextul național și regional.....	6
1.3. Grupul de lucru pentru planificare strategică	7
1.4. Aprobarea consiliului local	7
2. Introducere în planificarea strategică	8
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic	8
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară.....	8
2.3. Informații generale despre comunitate	8
3. Profilul și analiza comunității.....	10
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	10
3.1.1. Caracteristici fizico-geografice	10
3.1.2. Planificare spațială	10
3.1.3. Resurse naturale	11
3.1.4. Factorii de poluare a mediului	11
3.2. Demografie	13
3.2.1. Potențialul uman	13
3.2.2. Forța de Muncă	13
3.2.3. Profil migraționist	14
3.3. Servicii Sociale	15
3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile	15
3.3.2. Servicii Sociale	16
3.4. Economia	22
3.4.1. Structura economiei locale și a domeniului de afaceri	22
3.4.2. Industria	22
3.4.3. Comerțul și serviciile	23
3.5. Infrastructura	24
3.5.1. Fondul locativ	24
3.5.2. Infrastructura Utilităților Publice	24
3.6. Buna guvernare și management	25
3.6.1. Gestionarea administrativă.....	25
3.6.2. Bugetul Local	30
3.6.3. Gestionarea bunurilor imobile	31
3.6.4. Societatea civilă	31
3.7. Analiza SWOT	33
4. Strategia de dezvoltare comunitară	34

4.1. Viziunea comunității	34
4.2. Cadrul și direcțiile strategice.....	34
4.3. Planul de Acțiuni	36
4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare.....	53
4.4.1. Etape de implementare.....	53
4.4.2. Monitorizarea strategiei	53

Lista de tabele

- Tabel 1. Componenta grupului pentru planificare strategică
- Tabel 2. Indicatori socio-economici or. Dondușeni, 2020
- Tabel 3. Dinamica populației după ani
- Tabel 4. Evoluția natalității în ultimii ani
- Tabel 5. Dinamica structurii populației după domenii de activitate, 2016/2020
- Tabel 6. Indicatori privind migrația populației în localitate, 2014-2020
- Tabel 7. Populația săracă, 2020
- Tabel 8. Persoane cu dizabilități, 2020
- Tabel 9. Minorități etnice, 2020
- Tabel 10. Persoane în etate, 2020
- Tabel 11. Instituțiile de învățământ
- Tabel 12. Beneficii și servicii de asistență socială, 2020
- Tabel 13. Mărimea compensațiilor nominative, 2020
- Tabel 14. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică
- Tabel 15. Întreprinderi industriale
- Tabel 16. Agenți economici în domeniul servicii
- Tabel 17. Drumuri locale
- Tabel 18. Structura APL, 2020
- Tabel 19. Atribuțiile funcționarilor publici
- Tabel 20. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare
- Tabel 21. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei
- Tabel 22. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei
- Tabel 23. Structura intravilanului localității
- Tabel 24. Tranzacții funciare 2015-2019

Lista de figuri

- Figura 1. Dinamica populației
- Figura 2. Utilități publice locale

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat PSM

Dezvoltarea durabilă și descentralizarea administrației publice reprezintă un obiectiv major al managementului public național, activități menite să avantajeze o dezvoltare economică și socială echilibrată a localităților prin utilizarea eficientă a tuturor resurselor (umane, materiale și instituționale) și prin eficientizarea activităților la nivel local. Acest document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (în continuare SDC) a orașului Dondușeni pentru perioada anilor 2020 - 2025. Strategia a fost elaborată cu suportul Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului or. Dondușeni nr. 205-d din 14 octombrie 2020, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

Strategia a urmărit elaborarea viziunii, obiectivelor strategice și planului de acțiuni pentru perioada 2020-2025, precum și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte ca parte componentă a strategiei. Strategia pune în valoare punctele forte ale orașului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, a serviciilor publice, a instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (I) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (II) promovarea unui proces decizional participativ și (III) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Principalele obiective urmărite de SDC a or. Dondușeni sunt: (I) determinarea viziunii și direcțiilor strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea dezvoltării propuse; (II) eficientizarea activității autorităților publice locale în gestionarea localității; (III) utilizarea eficientă a resurselor financiare; (IV) promovarea localității (aspecte unice, irepetabile, competitive); și (V) atragerea surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Beneficiarii Strategiei sunt locuitorii orașului Dondușeni, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale și sociale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea locală durabilă.

SDC a or. Dondușeni pentru anii 2020 – 2025 este structurată pe cinci compartimente și include: (I) profilul comunității (inclusiv analiza SWOT); (II) cadrul general al strategiei (viziunea, misiunea, valorile și direcțiile de dezvoltare); (III) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei; (IV) planul de acțiuni; (V) portofoliul de proiecte prioritare.

Planul de acțiuni pentru anii 2020 – 2025 cuprinde totalitatea acțiunilor/măsurilor orientate spre atingerea obiectivelor strategice, cu indicarea: costului estimativ, perioada de implementare, responsabili pentru realizarea acțiunilor, potențiali donatori, precum și indicatorii de monitorizare și evaluare a rezultatelor așteptate după implementarea fiecărei acțiuni/măsuri.

1.2. Contextul național și regional

Strategia reprezintă un document complex, care are la bază următoarele documente de programare:

- Locală /Strategia locală de dezvoltare socio-economică a raionului Dondușeni (2015-2020;/ Planul de dezvoltare economică locală 2019-2020;
- Regională /Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020; Planul Operațional Regional 2017-2020; Programele Regionale Sectoriale/; și
- Națională /Strategia națională de dezvoltare ”Moldova 2030”; Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030/.

1.3. Grupul de lucru pentru planificare strategică

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) a orașului Dondușeni pentru anii 2020-2025, elaborată într-un mod participativ, conform Manualului de utilizare a APSL elaborat de programul USAID / Comunitatea Mea (CM) Moldova.

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a orașului.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat un grup de lucru, iar componența grupului a fost aprobată prin Dispoziția primarului or. Dondușeni nr. 205-d din 14 octombrie 2020, după cum urmează:

Tabelul 4. Componența grupului pentru planificare strategică

	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Belciug Ivan	Primăria or. Dondușeni	Primar
2.	Ceremuș Marina	Primăria or. Dondușeni	Viceprimar
3.	Miron Virgilia	Primăria or. Dondușeni	Specialist principal
4.	Camaeva Natalia	Primăria or. Dondușeni	Specialist
5.	Manitov Alexandr	Primăria or. Dondușeni	Specialist
6.	Bednii Serghei	Primăria or. Dondușeni	Specialist
7.	Boico Sofia	Primăria or. Dondușeni	Contabil-șef
8.	Corostovschi Valentina	Grădinița ”Luceafărul”	Director
9.	Rotaru Ala	Grădinița ”Luceafărul”	Metodist
10.	Arapu Angela	Grădinița ”Solnișco”	Director
11.	Crigan Vasile	Casa de cultură	Director
12.	Luca Igor	Î.M.”Apă Canal Dondușeni”	Administrator
13.	Brenici Ana	A.O. ”The Hope”	Director
14.	Reazanov Denis	S.A. „Moldelectrica”	Membru
15.	Ostafiiciuc Dumitru	S.A. „FEE-Nord”	Director executiv FEE Nord
16.	Plopa Viorel	A.O. ”Baștina Dondușeni”	Membru
17.	Botezatu Veaceslav	A.O. ”Baștina Dondușeni”	Director executiv
18.	Popovici Natalia	A.O. ”Trai decent pentru dondușeneni”	Membru
19.	Irinin Timofei	A.O. ”Baștina Dondușeni”	Membru
20.	Furtună Anatolie	L.T. ”A.Pușkin”	Profesor

Sursa: Dispoziția primarului nr. 205-d din 14 octombrie 2020

1.4. Aprobarea consiliului local

Strategia a fost aprobată prin Decizia Consiliului orășenesc nr. _____ din _____ 2021.

2. Introducere în planificarea strategică

2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Acest document a fost elaborat cu scopul de a stimula procesul de dezvoltare socio-economică a orașului, de a stabili niște repere clare pentru conjugarea efortului comun al membrilor comunității direcționat spre îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a respectat procedurile tehnice în elaborării unei strategii:

- 1) **Diagnosticul teritoriului**, bazat pe datele existente și realizat cu implicarea părților interesate (administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă) și a responsabililor pe domenii. Această analiză, ce conține o dimensiune tematică, dar și una integrată, a servit drept material de lucru în cadrul grupurilor de lucru.
- 2) **Analiza SWOT** - instrument de analiză a potențialului de dezvoltare a satului, evidențiază punctele tari și slabe, oportunitățile și amenințările rezultate din diagnosticul teritoriului pe baza unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup-uri, dezbateri cu cetățenii).
- 3) Strategia conține **viziunea, obiectivele generale și specifice** de dezvoltare și principalele direcții strategice de dezvoltare ale satului. Acestea sunt măsurabile în termeni de timp, relevanță și rezultate concrete.
- 4) **Planul de acțiuni 2020 – 2025** conține acțiunile concrete de întreprins pe termen scurt și mediu pentru atingerea obiectivelor specifice de dezvoltare stabilite în Strategie.

În același context, metodologia de elaborare a asigurat caracterul participativ și transparent al acestui document prin organizarea de interviuri, chestionare, workshop-uri, focus grup-uri, training-uri, grupuri de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în fazele esențiale de elaborare, pentru exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale. Au fost respectate principiile egalității și echității de gen, incluziunii și reprezentativității tuturor grupurilor din cadrul comunității (pe criterii de vârstă, sex, etnie, apartenență religioasă, categorii vulnerabile, etc.).

2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Strategia de Dezvoltare Comunitară a orașului Dondușeni pentru anii 2020 – 2025 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, pentru părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Strategia a fost elaborată cu suportul Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului orașului Dondușeni nr. 205-d din 14.10.2020, cu asistența tehnică și metodologică din partea consultanților Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului Comunitatea Mea implementat de IREX și finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea GLPS și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite.

2.3. Informații generale despre comunitate

La 01.01.2020, în orașul Dondușeni au fost înregistrați următorii indicatori socio-economici:

Tabelul 5. Indicatori socio-economici or. Dondușeni, 2020

	Indicatori socio-economici	2020
1	Total populație, inclusiv	9100
1.1.	• Copii de vârstă (0-6 ani)	567
1.3	• Copii de vârstă școlară (7-17)	971
1.4	• Populație activă (18-56/61)	5347
1.5	• Persoane în etate (pensionari)	992
1.6	• Populație plecată (migranți)	398
2.	Număr de agenți economici	145
3	Număr de salariați, inclusiv	2517
3.1	În sfera bugetară	972
3.2	• În economia reală	1545
4	• Salariul mediu (estimativ)	-
5	Bugetul total executat (venituri) nul 2019	18324,4 mii lei
5.1	Venituri proprii, anul 2019	8589,3mii lei
6	• Număr total de gospodării	4305
6.1	Număr gospodării conectate la apeduct	2413
6.2	Număr gospodării conectate la canalizare	2393
6.3	Număr gospodării beneficiar de servicii de evacuare centralizată a deșeurilor	4261
6.4	Număr gospodării conectate la rețeaua de gaz	2920
7	Lungimea drumurilor locale (total km.)	77 km
7.1	Drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și ”variantă albă”)	70
7.2	Străzi cu iluminat nocturn	77

3. Profilul și analiza comunității

3.1. Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1. Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică | Orașul Dondușeni este situat în nordul Republicii Moldova, la 197 km de la municipiul Chișinău. El este centrul administrativ, economic și cultural al raionului Dondușeni, care cuprinde 29 de localități rurale. Suprafața totală a orașului este de 801,04 ha. Orașul este traversat de 2 artere de transport de o importanță națională - autostrada Otaci-Drochia, care traversează centrul orașului și calea ferată Ocnîța – Chișinău, care traversează partea de vest a orașului. Orașul Dondușeni este amplasat pe platoul Moldovei, teritoriul orașului este fragmentat de văi și vâlcele, preponderent de platou. Relieful orașului reprezintă o câmpie deluroasă, cu o înclinație generală de la Nord-Vest spre Sud-Est. Înălțimea relativă a reliefului este 0-9 m. și se află la o altitudine de 239 metri fata de nivelul mării.

Istoric | Istoria orașului Dondușeni este strâns legată de construcția căii ferate Bălți - Ocnîța, care a început în primăvara anului 1888 și s-a finalizat în toamna anului 1893. Din toamna anului 1893, începe circulația trenurilor pe calea ferată nou construită și, ca urmare această dată poate fi considerată începutul Dondușenilor, care inițial apăruse ca o stație pe traseul de cale ferată Ocnîța – Chișinău. Pe parcursul anilor 1902-1905, în preajma edificiului gării feroviare înălțat în 1892 au loc lucrări de construcție a stației de pompare și a turnului de apă, două depozite pentru cereale și o rampă pentru încărcături, iar la doi kilometri de șosea apar trei case de locuit. După anul 1905, pe ambele părți ale drumului de acces, astăzi - strada "Independenței", s-a început construcția primelor case particulare. Din 1910 la Dondușeni se organizau iarmaroace și de atunci localitatea este menționată ca așezare-târg. Către 1915 la Dondușeni sunt înființate primele mici întreprinderi meșteșugărești și comerciale: 6 cârciumi evreiești, iar negustorii care aveau stabilite relații comerciale cu Podolia își desfășurau cu succes activitatea. În anii 30 ai secolului XX localitatea continuă să se extindă de-a lungul căii ferate ajungând spre anul 1940 la câteva străzi. Concomitent cu aceasta crește numărul de locuitori. Conform datelor statistice ale anului 1940, aflăm că la Dondușeni populația constituia circa 1314 persoane. Un primar, un șef de post și unul de gară, 4 jandarmi, un preot și 3 învățători reprezentau intelectualitatea orașului. În anul 1957 este dată în exploatare prima întreprindere industrială din oraș - fabrica de zahăr cu o capacitate de prelucrare a 2.100 tone de sfeclă pe zi, performanță recunoscută la nivel de URSS. Astfel la 9 aprilie 1957, localitatea obține statut de orășel. În anul 1963, Dondușeni devine centru raional și începe intensiv să se dezvolte infrastructura urbană, se deschide o bază auto, o organizație de construcții, instituții preșcolare, magazine, o întreprindere de reparație a drumurilor, etc. În anii 70 se pune temelia combinatului de carne, care a dat faliment în 1999 din lipsa materiei prime. În anul 1993, la aniversarea a 100 ani de la întemeiere, orașul Dondușeni avea o populație de peste 11.000 de locuitori. Referitor la denumirea orașului, părerile sunt împărțite: cercetătorul A. Eremia a considerat că denumirea orașului Dondușeni ar descinde de la un nume de familie Dondoș/Dondăș. În același timp din povestirile băștinașilor în etate se spun următoarele: că pe aceste pământuri fiica boierului Sturza, vistiernicul lui Ștefan cel Mare deținea o casă de vacanță. Ea era numită de localnici Duduița Ileana. În jurul casei de vacanță au apărut mai târziu și alte case ale țăranilor băștinași care prelucrau pământurile Duduii Ileana. Acei țărani mai erau numiți și „dudușeni”, de unde a și provenit mai apoi denumirea așezării Dondușeni.

3.1.2. Planificare spațială

Orașul Dondușeni dispune de Plan Urbanistic General elaborat în anul 2019.

3.1.3. Resurse naturale

Suprafața orașului Dondușeni este de 801,04 ha, dintre care: teren sub construcții – 379,66 ha, drumuri și căi de comunicații – 18,28 ha, ape – 5,80, păduri – 11,69 ha, terenuri destinate industriei, transportului, telecomunităților și cu alte destinații speciale – 241,76 și fondul de rezervă – 162,13 ha.

Bazine acvatice | În orașul Dondușeni sunt 3 bazine acvatice: un bazin cu o suprafață de 3.67 ha, amplasat în oraș, care este utilizat în calitate de zonă de odihnă. Aici există un parc de distracții pentru copii, un complex sportiv cu terenuri amenajate pentru voleibol, baschetbol, 5 fotbal și un teren amenajat pentru odihnă cu plajă, căsuțe și locuri amenajate pentru frigărui. Al doilea bazin acvatic are o suprafață de 0.71 ha și este utilizat mai mult ca sursă de irigare. Al treilea bazin acvatic are o suprafață de 1,417 se află lângă drumul de ocolire.

În apropierea orașului Dondușeni curg două râuri: râul Răut care traversează satul Dondușeni la 3 km spre vest și râul Cubolta la distanța de cca 7 km spre est de la oraș. Lățimea medie a râurilor este de 6-7 m. Ambele râuri au un debit mic, cu toate acestea apele lor sunt utilizate în scopuri de irigare.

Apele subterane | Apele subterane ale orașului Dondușeni sunt exploatare prin 5 sonde și 280 fântâni de mină. Apele subterane în orașul Dondușeni se află la o adâncime de 120-165 m iar în ultimii 10 ani nu s-a înregistrat o tendință de schimbare a adâncimii acestora. Calitatea apei este medie iar debitul de apă potabilă este suficient pentru îndeplinirea cerințelor zilnice. În mediu, pe cap de locuitor consumul zilnic este de circa 70 l de apă, iar media pe republică este de circa 100 l.

Apele subterane sunt o sursă importantă de apă potabilă pentru locuitori. Marea parte a populației se folosește de apa subterană cu scopuri alimentare dar și în scopuri agricole. Până la moment, apele subterane acoperă necesitatea a 40% din populația orașului, altă parte a populației (60%) folosește apa din fântânile de mină. Capacitatea anuală a surselor de apă extrase prin sonde este de aproximativ 130 mil m³/an. De asemenea este remarcată o scădere a volumului total de apă consumată anual, iar acest fapt are o legătură directă cu reducerea numărului populației orașului și starea economiei locale inclusiv prin reorganizarea și stoparea activității economice a consumatorilor mari de apă (Fabrica de zahăr "Magt-Vest" și S.A. "RED Nord-Vest").

3.1.4. Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului | În orașul Dondușeni volumul noxelor degajate în atmosferă este mediu. Principalele surse de poluare a mediului constituie transportul auto, gunoștile autorizate și neautorizate, gazele eliberate de cazangeriile instituțiilor instructiv-educative, arderea deșeurilor menajere și animale în gospodăriile personale. Poluarea aerului este ameliorată datorită pădurilor care se extind la periferia orașului pe o suprafață de 11,69 ha și de spațiile verzi din oraș.

Calitatea solului | Pe teritoriul orașului Dondușeni predomină solurile de cernoziom și solurile cenușii închise de pădure. Bonitatea medie a solului stabilită pentru orașul Dondușeni constituie 65 puncte. În ultimii ani nu s-au efectuat studii pedologice cu privire la calitatea solurilor, întreținerea și utilizarea acestora. Principalul factor de degradare a solurilor este eroziunea. Pe teritoriul orașului au fost atestate alunecări de teren care au fost restabilite prin plantarea de arbori și arbuști în zonele afectate.

Calitatea apei potabile | Apa utilizată de beneficiarii apeductului din orașul Dondușeni este extrasă prin sonde de la o adâncime de 120-165 metri și este testată ca apă potabilă. Aproximativ 40% din cetățeni sunt conectați la rețeaua de apeduct și beneficiază de apă potabilă, alte 60% din gospodării

utilizează apa din fântânile de mină din gospodărie. Calitatea apei din fântânile de mină este nesatisfăcătoare, din considerentul conținutului sporit de nitrați.

Gestionarea deșeurilor I Odată cu aplicarea taxei pentru salubritate în or. Dondușeni a scăzut necesitatea contractării serviciilor de evacuare a deșeurilor menajere între localnici și Întreprinderea Municipală prestatoare de servicii de salubritate. Fiecare cetățean ce a atins vârsta de 18 ani achită lunar o taxă aprobată de consiliul local, iar Primăria la rândul său contractează servicii centralizate de evacuare a deșeurilor menajere.

În rezultatul acestei măsuri a fost acoperit aproape în întregime numărul gospodăriilor care evacuează deșeurile conform unui grafic stabilit, indiferent de volum și fără eschivarea de contribuție pentru aceste servicii. În anul 2020 rata de acoperire a serviciilor de evacuare a deșeurilor a atins ponderea de 99%.

Un dezavantaj în colectarea deșeurilor ține de faptul că nu se face colectarea și depozitarea separată care ar avea un impact semnificativ asupra protecției mediului înconjurător. Totuși atitudinea iresponsabilă a unor locuitori și depozitarea gunoierului în locuri neautorizate contribuie la crearea unor focare de infecție cu influență negativă asupra sănătății locuitorilor și cu impact grav asupra mediului înconjurător.

Poluarea și distrugerea fondului forestier și fâșiilor de protecție I Fondul forestier al orașului Dondușeni este reprezentat de fâșii forestiere care se extind pe o suprafață de 11,69 ha, trei parcuri cu o suprafață totală de 4 ha, Scurul Central cu o suprafață de 2,66 ha și o zonă de odihnă cu suprafața de 23 ha.

Fondul forestier și fâșiile de protecție sunt afectate de tăierile ilicite de copaci care au crescut în ultimii ani și depozitarea ilegală a deșeurilor în spațiile verzi.

3.2. Demografie

3.2.1. Potențialul uman

Populație | La 1 ianuarie 2020, populația orașului Dondușeni constituia 9100 locuitori, dintre care populația cu vârsta aptă de muncă reprezintă **5347 cetățeni**. Perioada ultimilor 7 ani, se înregistrează o scădere a numărului populației (de la 9400 în anul 2014, la 9100 în 2020), cauzată atât de un spor natural negativ cât și de migrația externă și internă a populației.

Comparativ cu 01 ianuarie 2014, numărul populației orașului s-a redus cu 300 persoane până în anul 2020. Conform datelor statistice sporul natural este negativ, mortalitatea depășește cu mult natalitatea, 43 persoane în 2019, înregistrându-se 69 născuți și 112 decese.

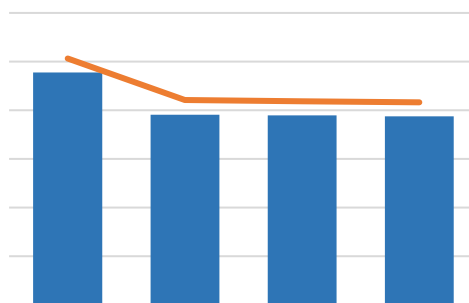

Figura 1. Dinamica populației

Tabelul 6. Dinamica populației după ani

Indicatori	01.01.2014	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	2020/2014
Populația	9400	9100	9100	9100	-300

Sursa: Primăria orășenească

La începutul anului 2020, în componența populației orașului Dondușeni ponderea cea mai mare o au persoanele cu vârsta cuprinsă între 41-65 ani, care constituie 37,74% din numărul total al populației. În următorii ani orașul Dondușeni se va confrunta cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina ulterior o modificare demografică în descreștere. Republica Moldova se confruntă la nivel global cu problema îmbătrânirii demografice, în mare parte datorată scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Statistica anilor 2017-2020 denotă faptul că numărul populației este în descreștere iar sporul natural este negativ.

Tabelul 4. Evoluția natalității în ultimii ani

Perioada	Total populație	Născuți	Decedați	
			Total	inclusiv copii până la 1 an
2017	9100	47	116	-
2018	9100	82	120	-
2019	9100	69	112	-
2020	9100	33	130	-

Sursa: Primăria orășenească

3.2.2. Forța de Muncă

Aspecte ocupaționale | În perioada analizată predomină populația aptă de muncă, care constituie 54,95% (cca 5347 persoane) din numărul total al locuitorilor, însă doar 2517 dintre persoane sunt active sunt angajați (formal sau neformal) și lucrează în oraș, ceea ce reprezintă circa 47% din numărul totalul al persoanelor apte de muncă.

Tabelul 5. Dinamica structurii populației după domenii de activitate, 2016/2020

Categorii sociale	2016	2020
TOTAL (în limitele orașului)	2923	2622
Populație ocupată în economie, inclusiv:		
- în agricultură	23	52
- în industrie (inclusiv locuitorii ce merg la muncă în alte localități)	131	630
- servicii și comerț, construcții	138	142
Învățământ și educație preșcolară	222	221
Ocrotirea sănătății (inclusiv asistența socială)	519	520
Administrație Publică Locală și servicii comunale	228	231
Transport, comunicații	864	221
Alte tipuri de activități	470	480
Șomeri înregistrați la OFM	328	125

Sursa: Primăria orășenească

O analiză mai detaliată a forței de muncă după domeniile de activitate relevă că o mare parte a populației orașului este ocupată în industrie, în acest domeniu activează circa 25% din populația activă. Sfera învățământului cuprinde 8,7% din persoanele angajate, în sfera comercială/construcții – 5,6%, 20,6% din populație activează în domeniul ocrotirii sănătății, 9,2% în administrația publică locală, iar 19% din populație activează în alte domenii.

Populația angajată în câmpul muncii în anul 2020 reprezintă 2517 persoane, circa 47% din totalul populației apte de muncă. Numărul persoanelor angajate înregistrează o tendință de descreștere, comparativ cu anul 2016, când erau antrenați în câmpul muncii 2595 persoane.

3.2.3. Profil migraționist

Profilul migraționist al orașului Dondușeni are o dinamică de creștere, atât în rândurile femeilor, cât și a bărbaților. Numărul oficial de persoane plecate peste hotare este nesemnificativ, în realitate depășește de peste 10 ori cifra oficială.

Tabelul 6. Indicatori privind migrația populației în localitate, 2014-2020

Perioada	Populația la început de an	
	bărbați	femei
2014	249	204
2015	251	206
2016	230	188
2017	211	173
2018	240	197
2019	271	223
2020	218	180

Sursa: Primăria orășenească

Annual peste hotarele Republicii Moldova pleacă circa 450 cetățeni ai orașului Dondușeni, preponderent în căutarea unui loc de muncă. Din numărul total de persoane care se declară aflate peste hotarele Republicii Moldova, 45% de află în Federația Rusă, 20% – Italia, 15% – Germania, Anglia și Franța, 12% – România.

3.3. Servicii Sociale

3.3.1. Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația săracă | Categoria populației sărace și cu nevoi speciale din or. Dondușeni constituie 31% din numărul total al locuitorilor, ponderea cea mare o au persoanele vârstnice urmate de persoanele cu dizabilități și c copii. Persoanele în etate și persoanele cu dizabilități, au preponderent venituri din gospodăriile agricole individuale, practică o agricultură de subzistentă și participă foarte puțin la schimburile comerciale. Principalele cauze ale sărăciei sunt specifice majorității localităților din republică: veniturile familiei nu corespund cu cheltuielile elementare de întreținere, iar salariile și pensiile sunt mici.

Un indicator nefavorabil caracteristic orașului Dondușeni, este numărul locuitorilor care trăiesc în condiții de sărăcie extremă, 127 persoane, ceia ce constituie 1,4% din numărul total al locuitorilor.

Tabelul 7. Populația săracă, 2020

Total săraci	Numărul de gospodării	Femei	Bărbați	Copii	Vârstnici	Persoane cu dizabilități	Gospodării conduse de femei
2843	-	539	232	26	992	771	83

Sursa: Primăria orășenească

Persoane cu dizabilități | Numărul de persoane cu grad de invaliditate este mediu și constituie 8,47% din populație. Majoritatea lor sunt cu dizabilități fizice (95,4%), iar femeile au o pondere mai mare - 69,9%. Condițiile sanitaro-igienice în care trăiesc grupurile social-vulnerabile sunt nesatisfăcătoare. Media indemnizațiilor pe care le primesc persoanele cu dizabilități este de 1000 lei lunar, această sumă nu acoperă strictul necesar de cheltuieli, iar majoritatea sunt în incapacitate de muncă. De menționat faptul că asistenții sociali sunt receptivi la necesitățile lor iar autoritățile orașului se implică după posibilitate în soluționarea problemelor acestora.

Procesul de incluziune a persoanelor cu dizabilități în societate este în proces de dezvoltare, deoarece vizează schimbarea mentalității cetățenilor, este un proces de durată care trebuie dezvoltat prin activități constante și consecvente cu această categorie de populație.

Tabelul 8. Persoane cu dizabilități, 2020

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	771	539	232	26
Persoanele cu dizabilități fizice	736	512	224	
Persoanele cu dizabilități mentale	35			
Inclusiv:				
Persoanele cu dizabilități fizice grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	66			
Persoanele cu dizabilități fizice medii (capabili pentru activități fără ajutorul extern)	679			
Persoanele cu dizabilități fizice angajate în câmpul muncii	28			
Persoanele cu dizabilități fizice în etate	87			

Sursa: Primăria orășenească

Minorități etnice/lingvistice | Minoritățile etnice a orașului Dondușeni ocupă un procent mediu și reprezintă circa 33,7%. 66,3% din locuitorii orașului sunt moldoveni, 20,9% sunt ucraineni, ruși - 11,7%, iar celelalte etnii sunt reprezentate de găgăuzi, bulgari și evrei ș.a.

Tabelul 9. Minorități etnice, 2020

Nationalitate	% locuitori
Moldoveni/Români	66.27
Ucraineni	20.96
Rusi	11.69
Gagauzi	0.12
Bulgari	0.17
Evrei	0.17
Alte etnii	0,62

Sursa: Primăria orășenească

Minorități religioase | Minoritățile religioase care locuiesc în or. Dondușeni sunt: Martorii lui Yaghova, Adventiștii din ziua a 7-a și Protestanți, iar numărul total a acestora constituie 834 persoane.

Persoane în etate | Persoanele în etate reprezintă una din cea mai vulnerabilă categorie socială existentă în oraș, deoarece majoritatea dintre ei au un nivel scăzut de trai. Cu regret este evidentă îmbătrânirea populației, ca rezultat a scăderii natalității și migrației tinerilor. Persoanele în etate reprezintă 992 cetățeni, din ei 87 sunt persoane cu dizabilități fizice.

Această categorie a populației se confruntă în mare parte cu probleme economice, cum ar fi: lipsa de surse financiare pentru procurarea lemnului și a carburanților de foc. Un sprijin important pentru ei este funcționarea azilului pentru persoane în etate și cu dizabilități unde se deservesc 15 persoane, asigurarea transportului social pentru 553 persoane, alocarea compensației pentru perioada rece a anului, organizarea vizitelor la domiciliu de către asistenții sociali ș.a. Deși pensiile au fost majorate, acestea nu acoperă coșul minim de consum iar cei mai mulți dintre ei necesită ajutor material suplimentar. Efectiv această stare de lucruri nu diferă mult de la un an la altul în condițiile în care în oraș sunt înregistrate 127 persoane care locuiesc în condiții de sărăcie extremă.

Tabelul 10. Persoane în etate, 2020

Total persoane în etate	Persoane singure în etate	Bărbați în etate cu dizabilități	Femei în etate cu dizabilități
992	56	37	50

Sursa: Primăria localității

Situația social-economică și nivelul de trai scăzut au influențat negativ asupra nivelului de trai al populației. Populația orașului se confruntă cu următoarele problemele: starea economică precară, sporul natural scăzut, pensii mici și potențialul redus al administrației publice de a ajuta categoriile social-vulnerabile.

3.3.2. Servicii Sociale

Orașul Dondușeni la fel ca multe alte localități din republică are tradiții frumoase la capitolul educația copiilor. Instituțiile educative mențin nivelul de dezvoltare moral-spirituală a tinerei generații în special și a membrilor comunității în general. Sistemul educațional existent în localitate este reprezentat de următoarele niveluri:

- **Preșcolar (grădinițe de copii)**, 370 copii;
- **Primar/Gimnazial/Liceal**, 954 elevi;
- **Complementar/extrașcolar**, 427 copii.

Obiectivul major al procesului educațional este formarea și pregătirea copiilor pentru viață și activitate într-o societate democratică, precum și adaptarea acestora la condițiile societății contemporane.

Tabelul 11. Instituțiile de învățământ

Instituția	Număr beneficiari(Fete/Băieți)	Limba de predare	Accesibilitatea (localizarea)
Liceul Teoretic “A. Mateevici”	295/252	Română	Sectorul central al orașului;
Liceul Teoretic “Gaudeamus”	80/98	Rusă	Sectorul Făbriicii de Zahăr, pentru acces se oferă transport public social;
Liceul Teoretic “A. Pușkin”	119/133	Rusă	Sectorul central al orașului;
Grădinița “Luceafărul”	132/105	Română-rusă	Sectorul central a orașului
Grădinița „Solnișco”	34/29	Rusă	Sectorul Făbriicii de Zahăr, pentru acces se oferă transport public social.

Sursa: Primăria orășenească

Educația preșcolară |

Caracteristicile tehnice a grădiniței-creșă: „Luceafărul”

Instituția este dislocată într-o clădire tip, în stare bună cu o curte amenajată pentru organizarea activității copiilor în aer liber, plantată cu arbori decorativi, clumbe de flori și terenuri înverzite.

Anul înființării: 1982

Capacitatea proiectată: 302

Suprafață totală: 2277 m²

Suprafață utilizată: 1675 m²

Localizare: Zona centrală a orașului, strada M. Eminescu 26

Starea generală tehnico-edilitară.

Aprovizionarea cu apă: Clădirea instituției este conectată la rețelele publice de alimentare cu apă;

Canalizare: Clădirea instituției este conectată la rețelele publice de canalizare;

Sistem de încălzire: Sistemul de încălzire este autonom pe bază de gaze naturale;

Veceuri: Blocurile sanitare sunt încorporate în instituție, 13 unuți inclusiv 1 pentru personal;

Accesibilitatea în instituție: Grădinița are două drumuri de acces, 3 porți, 13 întrări inclusiv 5 auxiliare.

Caracteristicile tehnice a grădiniței: “Solnișco”

Anul înființării: 1957

Capacitatea proiectată: 100

Suprafață totală: 673,3 m.p.

Suprafață utilizată: 501,2 m.p.

Localizare: or. Dondușeni

Starea generală tehnico-edilitară a grădiniței este satisfăcătoare însă blocurile necesită reparație capitală deoarece nu s-a fost efectuat de la înființare;

Aprovizionarea cu apă: IET „Solnișco” este aprovizionată cu apă centralizat însă cu întreruperi. Robinete cu apă rece și caldă este în fiecare grupă de copii separat;

Canalizare: Grădinița-creșă „Solnișco” este conectată la sistemul de canalizare centralizat;

Sistem de încălzire: Grădinița-creșă „Solnișco” dispune de cazangerie autonomă pe bază de gaz. În perioada rece a anului sunt încălzite numai încăperile din blocul cu două nivele, este necesar de a fi conectat la rețeaua de gazificare și blocul cu un singur nivel;

Veceuri: Veceuri sunt în toate grupele de copii și doar în interiorul clădirii;

Accesibilitatea în instituție: Grădinița-creșă „Solnișco” nu are pante de acces și nici ușile nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități care se deplasează în cărucior.

Învățământul primar, secundar general și liceal | Învățământul primar, secundar general și liceal în orașul Dondușeni este asigurat prin funcționarea a 3 licee: L.T. “Alexei Mateevici”, L.T. „Gaudeamus” și L.T. “Aleksandr Pușkin”. Numărul total al elevilor care își fac studiile în liceele din or. Dondușeni este de 954 elevi.

În 3 licee din oraș activează 100 cadre didactice, dintre care 92 au studii superioare și 8 studii medii speciale. Vârsta medie a profesorilor este de 45 ani. Gradul didactic superior nu deține nici un profesor, gradul I – 26 pedagogi, gradul II – 45 pedagogi, nu dețin grad didactic 29 pedagogi. Gradul de școlarizare constituie 100%, reușita – 94.85%, nota medie de însușire constituie 7.33.

Caracteristicile tehnice a Liceului Teoretic ”Alexei Mateevici”:

Anul înființării: 1998

Capacitatea proiectată: 800

Suprafață totală: 4543,5 m²

Suprafață utilizată: 4543,5 m²

Localizare: orașul Dondușeni

Starea generală tehnico-edilitară a liceului este satisfăcătoare chiar dacă clădirea instituției n-a fost reparată capital niciodată din anul înființării.

Aprovizionarea cu apă a liceului se realizează centralizat, serviciul este prestat permanent și fără întreruperi, în robinete este doar apă rece.

Canalizare: Liceul este conectat la sistemul centralizat de canalizare.

Sistem de încălzire: Liceul are cazangerie autonomă pe bază de gaz natural. În perioada rece a anului toate încăperile liceului sunt încălzite.

Veceuri: Veceurile sunt separate pentru băieți, fete și profesori. Veceuri sunt amplasate în interiorul blocului de studii, separate pentru fete și băieți.

Accesibilitatea în instituție: Liceul nu are pante de acces și nici ușile nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități care se deplasează în cărucior.

Caracteristicile tehnice a Liceului Teoretic “Gaudeamus”:

Anul înființării: 1957

Capacitatea proiectată: 350

Suprafață totală: 2417 m²

Suprafață utilizată: 1957 m²

Localizare: orașul Dondușeni

Starea generală tehnico-edilitară a liceului este satisfăcătoare. Reparația capitală a blocului instituției nu s-a făcut de mulți ani de aceea clădirea necesită reparație capitală.

Aprovizionarea cu apă a liceului se realizează centralizat, serviciul este prestat permanent și fără întreruperi, în robinete este doar apă rece.

Canalizare: Liceul este conectat la sistemul centralizat de canalizare.

Sistem de încălzire: Liceul dispune de cazangerie autonomă pe bază de gaz. În perioada rece a anului toate încăperile sunt încălzite.

Veceuri: Veceurile sunt separate pentru băieți, fete și profesori. Veceuri sunt atât în interiorul clădirii cât și în afara blocului de studii, pe teritoriu.

Accesibilitatea în instituție. Liceul nu are pante de acces și nici ușile nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități care se deplasează în cărucior.

Caracteristicile tehnice a Liceului Teoretic “Aleksandr Pușkin”:

Anul înființării: 1968/1987

Capacitatea proiectată: 560

Suprafață totală: 5429 m²

Suprafață utilizată: 3750 m²

Localizare: orașul Dondușeni

Starea generală tehnico-edilitară a liceului este bună. Reparația capitală a blocului instituției nu s-a făcut niciodată de aceea necesită reparație capitală.

Aprovizionarea cu apă a liceului se realizează centralizat, serviciul este prestat permanent și fără întreruperi, în robinete este doar apă rece.

Canalizare: Liceul este conectat la sistemul centralizat de canalizare.

Sistem de încălzire: Liceul dispune de cazangerie autonomă pe bază de gaz. În perioada rece a anului toate încăperile liceului sunt încălzite cu excepția bucătăriei.

Veceuri: Veceurile sunt separate pentru băieți, fete și profesori. Veceurile sunt amplasate în interiorul clădirii.

Accesibilitatea în instituție: Liceul are pante de acces doar lângă unele scări iar ușile nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități care se deplasează în cărucior.

Educația complementar/extrașcolară:

Tabelul 12. Instituțiile de educație extrașcolară

Instituția	Capacitate totală	Număr beneficiari	Suprafața totală
Centrul de Creație	583		500 m ²
Școala de sport	420		350 m ²
Școala de arte			

Sursa: Primăria orășenească

Cultura | În orașul Dondușeni activează două Case de Cultură, Biblioteca publică raională și o filială a bibliotecii raionale.

Casa de Cultură raională este la evidența Consiliului raional. În incinta Casei de Cultură raionale activează șase formații artistice, dintre care doua cu titlul model, cu o componență de 58 membri.

Casa de Cultură orășenească este la evidența Primăriei Dondușeni. În Casa de Cultură orășenească activează trei colective artistice, dintre care unul în limba rusă, cu un număr total de 38 de membri. Suprafața totală a edificiului cultural constituie 1115 m².

În Casa de Cultură orășenească este amplasată o filială a Bibliotecii publice raionale cu un fond de carte de 13.900 unități. Conform registrului de evidență a cititorilor anual 480 de persoane beneficiază de serviciile fondului de carte al bibliotecii.

Biblioteca publică raională se află la evidența Consiliului raional. Fondul de carte este de 216.430 unități. Suprafața totală a edificiului cultural este de 1062 m² și anual 9600 cititori beneficiază de serviciile fondului de carte al bibliotecii.

Ocrotirea sănătății | În orașul Dondușeni activează Centrul de Sănătate Dondușeni și Spitalul Raional Dondușeni.

În cadrul Centrului de Sănătate Dondușeni activează 60 lucrători medicali și personal auxiliar. Starea tehnică a clădirii este satisfăcătoare. Clădirea este conectată la sistemul centralizat de apă și canalizare, toate încăperile sunt încălzite centralizat. Accesibilitatea în clădire pentru persoanele cu dizabilități este asigurată, există pante de acces și ușile sunt adaptate pentru persoanele care se deplasează în cărucior.

În cadrul Spitalului Raional Dondușeni activează 206 lucrători medicali și personal auxiliar, starea tehnică a clădirii este satisfăcătoare.

Programul de activitate a instituțiilor medicale are ca obiectiv major consolidarea și modernizarea continuă a sistemului de ocrotire a sănătății, coordonarea activităților organelor centrale și locale în soluționarea problemelor de sănătate, organizarea și eficientizarea activităților instituțiilor medicale, utilizarea rațională a resurselor umane și a materialelor în scopul ameliorării sănătății populației. Un factor extrem de important, care va ameliora situația în ocrotirea sănătății este implementarea asigurărilor obligatorii de asistență medicală. În orașul dondușeni 7200 persoane dispun de asigurări de sănătate ceia ce constituie 79% din populație.

Tabelul 13. Instituțiile de sănătate publică

Instituția	Capacitate totală	Număr beneficiari	Servicii prestate
Centrul de Sănătate Dondușeni	9301	8692	Asistența medicală primară;
Spitalul Raional Dondușeni	117 paturi	4807	Pediatrie, maternitate, chirurgie/traumatologie, reanimare, boli infecțioase, asistență medicală specializată de laborator.

Sursa: Primăria orășenească

Protecția socială | Asistența socială este o componentă a sistemului de protecție socială a raionului Dondușeni. În orașul Dondușeni, un număr suficient de mare de persoane beneficiază de ajutor social. În anul 2019 au beneficiat de asistența socială 897 persoane din următoarele categorii sociale: șomeri, persoane fără venituri, copii orfani, familii monoparentale, persoane cu probleme de sănătate și pensionari.

Beneficiile bănești exprimate în transferuri directe constituie unul din mecanismele protecției sociale care în mare parte sunt achitate de la bugetul de stat:

- Indemnizații pentru copii;
- Alocații sociale;
- Compensații de diferite tipuri;

- Ajutoar financiar de la Fondul de Susținere Socială;
- Ajutoare sociale;
- Compensații pentru perioada de iarnă;
- Transport social;
- Alte prestații bănești;

Tabelul 14. Beneficii și servicii de asistență socială, 2020

Beneficii de asistență socială	Numărul beneficiarilor	Suma cheltuielilor lunare (mii lei)	Sursa
Indemnizații unice lunare pentru copii	8	3000	33664
	12	12	184504
Compensații nominative (gaz, lumină, apă)	553		
Transport	488	167639	
Alocații sociale pentru invalizi și participanții la război			
Suport monetar	2	5500	
Sprigin pentru familii cu copii	5	42000	
Ajutor social	3978	3012016	
APRA	4105	2052500	
Pensii sociale			
Pensii pentru limită de vârstă și invaliditate			

Sursa: Primăria orășenească

Serviciile sociale | În orașul Dondușeni serviciile sociale sunt oferite de către următoarele instituții:

- Primăria orașului Dondușeni oferă servicii de asistență și consiliere persoanelor din categoria social-vulnerabilă prin intermediul specialistului în problemele drepturilor copilului, iar persoanelor în etate serviciile de asistență socială sunt prestate de 2 asistenți sociali comunitari;
- Direcția Asistență Socială și Protecția a Familiei din cadrul Consiliului Raional Dondușeni, care deservește persoanele din categoriile vulnerabile și în etate din localitate. Serviciul dat este finanțat din bugetul de Stat și bugetul Raional, și deseori sunt cazuri de insuficiență a resurselor financiare pentru dezvoltarea și modernizarea serviciilor sociale.
- Azilul pentru persoane în etate și cu dizabilități care deservește 15 persoane.

3.4. Economia

3.4.1. Structura economiei locale și a domeniului de afaceri

Poziționarea geografică, arterele de comunicație auto și feroviare, cooperarea cu agenții economici producători de producție agricolă, existența școlilor profesionale, existența relațiilor de colaborare cu două localități din România, toate în ansamblu reprezintă mediul favorabil pentru lansarea unor afaceri moderne și competitive.

Cu toate că orașul Dondușeni nu deține o economie diversificată, dezvoltarea potențialului economic este o perspectivă și posibilitate reală, ce ar facilita avansarea economiei întregii localități.

Orașul Dondușeni dispune de terenuri, spații, clădiri care ar putea fi valorificate. Fiind totodată centru raional poate atrage forțe de muncă din localitățile vecine. Serviciile de sejur și alimentare bine dezvoltate reprezintă o oportunitate reală de dezvoltare a serviciilor de turism ecologic local, ținând cont de mulțimea obiectelor culturale de valoare istorică sau naturală.

Principalele domenii de activitate economică în orașul Dondușeni sunt: **industria** care cuprinde un număr mare din populația orașului, urmată de **sectorul comerțului/serviciilor**.

După forma organizatorico-juridică 62,6% din agenții economici sunt întreprinderi cu drept de persoane fizice, iar 35,4% - întreprinderi cu drept de persoane juridice.

La începutul anului 2020, pe teritoriul orașului Dondușeni activau 67 SRL-uri, 5 - SA, 61-întreprinderi individuale, 252 deținători de patentă, 1 cooperativă, 22 întreprinderi de stat, 1 întreprindere municipală și 12 ONG-uri.

Tabelul 15. Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică

Agenți economici	2018	2019	2020	Pondere (%)
Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:	282	288	313	62,6%
- întreprinderi individuale	54	56	61	
- gospodării țărănești	0	0	0	
- patentă	228	232	252	
Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:	102	106	107	35,4%
- societăți cu răspundere limitată	64	65	67	
- societate pe acțiuni	5	5	5	
- cooperative	1	1	1	
- întreprinderi municipale	1	1	1	
- întreprinderi de stat	22	22	22	
Instituții și organizații neguvernamentale	9	11	12	2%
TOTAL:	384	394	420	

Sursa: Primăria orășenească

3.4.2. Industria

Industria orașului Dondușeni este reprezentată de 7 întreprinderi industriale, dintre care 6 în industria producerii și 1 în industria alimentară. Întreprinderile industriale cuprind 25% din numărul persoanelor angajate în câmpul muncii, respectiv 630 cetățeni.

Tabelul 16. Întreprinderi industriale

Denumirea întreprinderii	Profit/Pierderi (mii lei)	Număr angajați
1. ÎI Scutari Anatolie(combinatu de pâine)		
2. SRL Punct Azuriu		

3.	SRL MOLLTEX Group		
4.	SRL MOGRANUM		
5.	SRL Ideia Moda		
6.	GȚ Bodorin Valeriu		
7.	ÎI Scutari Anatolie(moară)		

3.4.3. Comerțul și serviciile

Comerțul și serviciile este reprezentat de 145 de întreprinderi dintre care:

Comerț cu amănuntul - 47 magazine, 3 baruri, 1 piață agricolă;

Servicii festive și de cazare - 3 săli ce ceremonii, 2 hoteluri;

Servicii comunale - 1 întreprindere municipală;

Farmacii - 7;

Servicii stomatologice - 2;

Servicii taxi/transport – 2;

Servicii funerare – 1.

Tabelul 17. Agenți economici în domeniul comerț/servicii

Denumirea întreprinderii	Număr angajați
1. Î.I. “Scorpion Matrenciuc”	60
2. Î.I. “Clio Ghedrovici”	8
3. SRL “MS-Consulting”	30
4. SRL “Cavali Nord”	20
5. SRL “Dondsvice”	12
6. SRL “Atlantex Comerț”	5
7. Î.M “Apă Canal Dondușeni”	43
8. Hotel	
9. Hotel	

3.5. Infrastructura

3.5.1. Fondul locativ

Numărul total de gospodării a orașului Dondușeni este de 2345, dintre care circa 134 sunt părăsite. Numărul total al caselor constituie 4305, inclusiv apartamente – 1960.

Suprafața totală a fondului locativ la 31.12.2019 constituia **379,66 ha**.

3.5.2. Infrastructura Utilităților Publice

Gradul de echipare cu utilități publice a gospodăriilor casnice, este următoarea: a) aprovizionare cu apă – 55,3% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct (case individuale - 319; apartamente - 2095), furnizarea apei fiind asigurată Î.M. “Apă Canal Dondușeni”, alte 44,7% din gospodării folosesc apa din fântânile de mină; b) canalizare - 50%(238 gospodării/case individuale, 2155 apartamente); c) serviciul de salubritate – 99% din gospodării beneficiază de acest serviciu; d) gaz natural – circa 67,8% din gospodării sunt conectate la rețea; e) serviciile de internet și telefonie fixă – circa 96% din gospodării sunt conectate la rețeaua de internet și telefonie fixă și/sau telefonie mobilă.

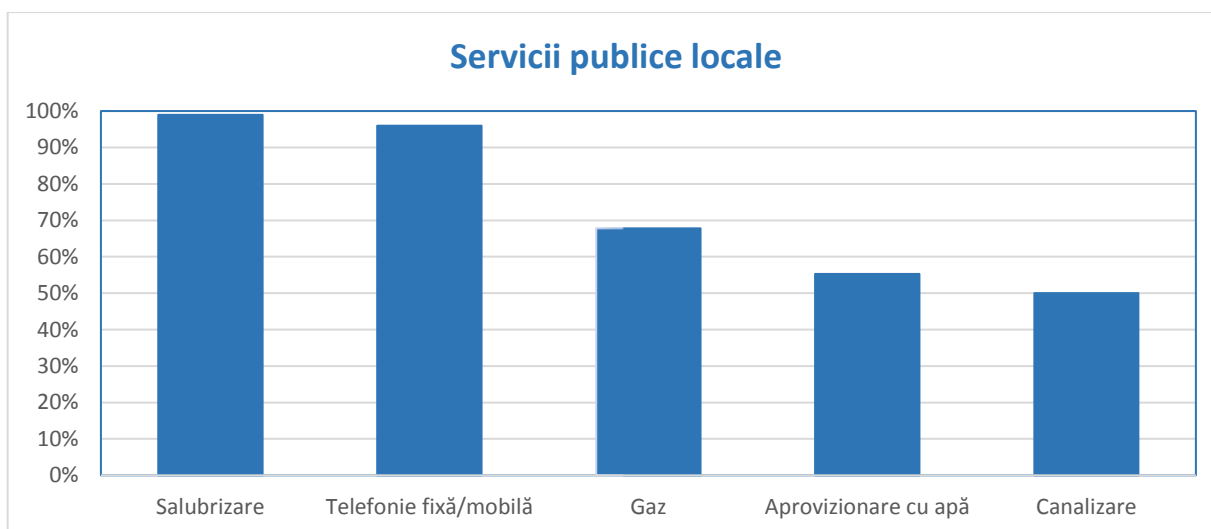

Figura 2. Gradul de echipare a fondului locativ cu utilități publice

Infrastructura drumurilor locale | Lungimea totală a drumurilor, străzilor și stradelor din orașul Dondușeni constituie 77 km, din care 25,65 km sunt asfaltate, 44,35 km sunt în variantă albă.

Tabelul 18.

Drumuri publice	Lungimea(km)
Drumuri naționale	
Drumuri locale	77
Drum asfaltat	25,65
Drum varianta albă	44,35
Linii de cale ferată	7
Total:	77

3.6. Buna guvernare și management

3.6.1. Gestionarea administrativă

Administrația publică locală | Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale a orașului Dondușeni este reprezentat de Consiliul local și Primărie. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Tabelul 19. Structura APL, 2020

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	15	17
Bărbați	5	12
Femei	10	5

Sursa: Primăria orășenească

Consiliul local este autoritatea deliberativă a orașului constituit din 17 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie anul 2019. Consiliul local este reprezentat de 5 femei (29,5%) și 12 bărbați (70,5%).

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în dependență de specificul local au fost create și activează următoarele comisii consultative de specialitate:

1. Comisia pentru buget, finanțe și economie, drept și administrație publică (7 membri);
2. Comisia pentru servicii comunale și gospodărești, probleme de construcții și reparației drumurilor, arhitecturale și urbanism, funciare, locative și imobil, protecția mediului și ecologie (7 membri);
3. Comisia pentru probleme de educație, învățământ, cultură, tineret, sport, ocrotirea sănătății și protecție socială (7 membri).

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomiei locale, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a atribuțiilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Aparatul primăriei este reprezentat de 15 persoane, dintre care 10 femei, ceea ce constituie 66%, și 5 bărbați, respectiv 34%. 7 funcționarii publici au studii superioare, iar 3 studii medii de specialitate. Experiența minimă a specialiștilor primăriei este de 1 an, iar maximă de peste 30 ani. Vârsta angajaților primăriei este diferită: 4 angajați (până la 35 ani), 7 angajați (35-50 ani) și 4 angajați (50+ ani).

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Primăria dispune de propriul sediu cu o suprafață totală de 580 m², care este suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL.

Tabelul 20. Atribuții de bază a funcționarilor publici

Funcția publică	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr. de funcții publice
Primar	<p>Primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local. Asigură executarea deciziilor consiliului local; încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat; numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională; asigură elaborarea proiectului de buget al orașului Dondușeni, întocmirea rapoartelor periodice și anuale privind executarea bugetului și le prezintă spre aprobare consiliului local; exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurând gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informând consiliul local despre situația existentă; reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii; semnează actele și contractele încheiate în numele colectivității locale, cu excepțiile prevăzute de lege.</p>	1
Viceprimar	<p>Ajută și asistă primarul în inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat al orașului, organizează supravegherea activităților din târguri, piețe, oboare, parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare; contribuie, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural, propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, contribuie la buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală; monitorizează activitatea serviciilor publice locale; contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social; asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat; asigură securitatea traficului rutier și pietonal prin organizarea circulației transportului, prin întreținerea drumurilor, instalarea semnelor rutiere; constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat, conform competențelor, ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept; execută și alte atribuții delegate de primar.</p>	1
Secretar al Consiliului local	<p>Asigură realizarea planificării, organizării și desfășurării ședințelor consiliului orașenesc, asigurării legalității actelor adoptate; coordonarea pregătirii materialelor pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local; realizarea consultării publice a proiectelor de decizii ale consiliului local și ale dispozițiilor primarului cu caracter normativ, informării publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise; realizarea legalizării și autentificării actelor și documentelor, conform competenței; asigurarea managementului eficient al activității primăriei; realizarea managementului resurselor umane (a procedurilor de personal); coordonarea activității organelor electorale la alegerile parlamentare, prezidențiale, locale, referendumurilor republicane și locale.</p>	1

Funcția publică	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr. de funcții publice
Contabil -șef	Asigură realizarea legalității procedurilor de gestionare a finanțelor publice locale; coordonarea activităților ce țin de utilizarea corectă a bunurilor din domeniului public și ale celui privat; realizarea rapoartelor financiare și statistice privind executarea bugetului; monitorizarea utilizării mijloacelor moderne de prelucrare a informațiilor și documentelor bancare; elaborarea proiectului de buget al orașului.	1
Arhitect-șef	Asigură realizarea politicilor de stat în domeniul arhitecturii, urbanismului și amenajării teritoriului; coordonarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, precum și a proiectelor tuturor obiectelor amplasate în limitele teritoriului orașului; coordonarea lucrărilor de construcție și întreținere a clădirilor publice, a locuințelor, a drumurilor, străzilor și locurilor publice; coordonarea lucrărilor de întreținere și dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, epurare a apei și altor obiecte de amenajare a teritoriului orașului.	1
Specialist principal în probleme juridice	Asigură realizarea asistenței juridice a angajaților primăriei pe problemele legate de activitatea specifică a acestora; coordonarea contractelor de interes public între administrația publică locală și instituțiile publice și private; reprezentarea administrației publice locale în instanța de judecată și alte instituții de drept, întocmirea documentației necesare și prezentarea în instanța de judecată; efectuarea asistenței juridice în cauzele aflate pe rolul instanței judecătorești ce țin de interesul administrației publice locale; coordonarea legalității procedurilor pentru achiziții de bunuri și servicii; coordonarea legalității procedurilor de constatare a contravențiilor administrative și tragere la răspundere a contravenientului.	1
Specialist principal în evidența cotabilă	Asigură realizarea organizării corecte a evidenței contabile în conformitate cu planurile și normativele legale; realizarea controlului asupra decontărilor cu titularii de avans, realizarea notelor de contabilitate; efectuarea păstrării documentelor contabile, a registrelor de evidență, a rapoartelor, precum și predarea lor la arhivă în modul stabilit de legislație; efectuarea evidenței documentelor de plată și a transferurilor mijloacelor financiare pentru întreținerea instituțiilor din subordine, pentru întreținerea și dezvoltarea orașului; realizarea evidenței produselor alimentare procurate pentru hrana copiilor în instituțiile preșcolare din gestiune; efectuarea documentației necesare pentru eliberarea banilor în numerar.	1
Specialist în planificare	Asigură realizarea proiectului bugetului prin întocmirea indicilor de rețea, estimarea veniturilor (pe tipuri) a bugetului orașenesc, monitorizarea executării acestuia; coordonarea propunerilor de stabilire a cotelor impozitelor și taxelor locale; efectuarea controlului corectitudinii listelor de tarificare a instituțiilor bugetare; coordonarea repartizării ordonatorilor terțiari de credite a mijloacelor financiare pe articole și luni în conformitate cu normele legale; realizarea licitațiilor publice în vederea achiziționării bunurilor, lucrărilor și serviciilor; participarea la elaborarea proiectelor investiționale, efectuarea studiilor, analizei și altor documente necesare lansării și raportării proiectelor.	1
Specialist în problemele perceperii fiscale	Asigură realizarea colectării impozitelor și taxelor locale stabilite prin Codul Fiscal al Republicii Moldova aprobate de Consiliul orașenesc; realizarea evidenței complete și integrale a tuturor contribuabililor din oraș; coordonarea activităților de informare și conlucrare cu agenții economici	1

Funcția publică	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr. de funcții publice
	și cetățenii în scopul respectării termenilor de plată stabiliți pentru achitarea impozitelor și a taxelor locale stabilite; realizarea dărilor de seamă lunare, trimestriale și anuale privind achitarea impozitelor și a taxelor locale aprobate; realizarea evidenței bunurilor imobile aflate în posesia populației teritoriului administrat; realizarea acțiunilor pentru încasarea silită a impozitelor și taxelor de la persoanele restanțiere.	
Specialist în reglementare a regimului funciar și cadastru	Asigură realizarea procesului de reglementare a regimului proprietății funciare; efectuarea și coordonarea schemelor pentru delimitarea terenurilor în proprietate, posesiune și folosință; întocmirea dosarelor aferente lucrărilor cadastrale; realizarea măsurărilor topografice și întocmirea planurilor terenurilor din domeniul public și privat al orașului; realizarea evidenței posesorilor de terenuri și controlul asupra folosirii raționale a terenurilor de către toți deținătorii indiferent de tipul de proprietate; realizarea procedurilor pentru darea în administrare, locațiune, înstrăinare, arendă etc. a terenurilor ce fac parte din proprietatea publică și realizarea evidenței acestora.	1
Specialist în problemele drepturilor copiilor și a persoanelor în etate	Asigură realizarea măsurilor pentru identificarea copiilor aflați în dificultate sau în situație de risc în teritoriul orașului Dondușeni, evidența acestora și familiilor lor, elaborarea planurilor de acțiuni pentru depășirea situațiilor de criză și monitorizarea executării acestora în conformitate cu legislația în vigoare, conlucrarea cu instituțiile de profil pentru implementarea acțiunilor în interesul minorului și monitorizarea fiecărui copil/caz în parte; realizarea măsurilor pentru evidența copiilor cu un părinte sau a căror părinți sau unicul părinte sunt/este plecat peste hotare, a copiilor aflați sub tutelă/curatelă/custodie, perfectarea și monitorizarea dosarele acestora; realizarea măsurilor pentru colectarea și păstrarea informației privind situația familiilor în situație de risc, evidența familiilor cu mulți copii, familiilor incomplete, mamelor singure, familiilor cu copii invalizi, evaluarea condițiilor de trai ale familiilor dezavantajate social; realizarea măsurilor pentru colectarea și păstrarea informației privind situația persoanelor în etate, a persoanelor în sărăcie extremă și a alor persoane dezavantajate social, evaluarea condițiilor de trai, identificarea metodelor de îmbunătățire a situației materiale, după caz; realizarea acțiunilor pentru elaborarea și implementarea proiectelor sociale în domeniul tineretului, protecției sociale, modului sănătos de viață, etc.; realizarea atribuțiilor secretarului Comisiei multidisciplinare.	1
Contabil	Asigură realizarea măsurilor pentru recepționarea documentelor primare întrate în contabilitate, verificarea conținutului cât și a caracterului legitim a operațiunilor, a datelor ce se conțin în documentele contabile; realizarea acțiunilor pentru perfectarea notelor de contabilitate și a borderourilor cumulative, precum și a altor acte contabile; realizarea evidenței contabile a bunurilor și materialelor, inventarierea bunurilor în instituțiile finanțate din bugetul local; realizarea activităților privind calculul plăților pentru alimentația copiilor în instituțiile preșcolare din gestiune, monitorizarea achitărilor de către părinți a plăților pentru alimentația grădiniței, realizarea acțiunilor de calcul și achitarea salariului angajaților în instituțiile finanțate din bugetul local; realizarea activităților pentru evidența plății taxei pentru salubritate și a contribuabililor plătitori de taxa pentru salubritate.	2

Funcția publică	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr. de funcții publice
Secretar administrativ	Asigură realizarea acțiunilor de primire, înregistrare și repartizare la destinatari a cererile și petițiile vizate de Primar, de expediere a corespondenței; coordonarea audienței cetățenilor de către primar și viceprimar, a ședințelor de lucru în primărie; realizarea acțiunilor pentru eliberează certificatelor, adevărurilor, extraselor sau copiilor pe acte din arhiva primăriei, în limita competenței; realizarea acțiunilor pentru completarea paginii web și paginilor pe rețelele sociale a primăriei	1
Șofer	Asigură deplasarea angajaților primăriei pentru realizarea atribuțiilor de serviciu în localitate și teritoriul Republicii Moldova, răspunde de asigurarea funcționalității autoturismului de serviciu, igienizarea acestuia.	1
Intendent	Organizează, supraveghează și execută activități de întreținere a edificiului Primăriei și clădirilor aferente	0,5
Îngrijitor încăperi de producție și de serviciu	Asigură igienizarea încăperilor instituției și menținerea curățeniei suprafețelor.	1,5

Sursa: Primăria orașenească

3.6.2. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară în ultimii 3 ani

Tabelul 21. Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare în ultimii 3 ani

Proiectele de dezvoltare a comunității	Perioada	Finanțatorul	Valoare proiectului, mii lei
1. "Lucrări civice la grădinița de copii "Luceafărul" din or. Dondușeni, (termoizolarea edificiului, reparația acoperișului, schimbarea ușilor și geamurilor);	2016-2017	FISM (Guvernul Germaniei)	2680,0
2. "Asigurarea Transparenței Decizionale în cadrul Primăriei orașului Dondușeni";	2017	SOROS Moldova proiectul „Parteneriate pentru Buna Guvernare”	
3. Proiectul "Reabilitarea Scuarului Central al orașului Dondușeni, etapa a II-a";	2018	MiDL-PNUD Moldova (Guvernul Elveției)	1243,0
4. "Reconstrucția stației de epurare a apelor reziduale și a rețelelor de canalizare din orașul Dondușeni";	2017-2020	Fondul Ecologic Național	8150,0
5. "Aprovizionarea cu apă potabilă a orașului Dondușeni (după calea ferată - panta III)" (la etapa finală);	2017-2020	ADR Nord	4821,2
6. "Extinderea, reconstrucția și modernizarea sistemului de alimentare cu apă a or. Dondușeni".	2020	Primăria orașului Dondușeni	371,8

Sursa: Primăria orășenească

3.6.3. Bugetul Local

Veniturile bugetului local | În ultimii 3 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 16334,7mii lei în 2017; 16840.8 mii lei în 2018 și 18324,4 mii lei în 2019, fiind înregistrată o tendință crescătoare. Cea mai mare parte a veniturilor o constituie transferurile care constituie circa 75%, ceea ce determină o dependență mare față de bugetul de stat. Veniturile proprii constituie în mediu 25% din totalul veniturilor locale, cea mai mare provenind din defalcările de la impozitul pe venit al persoanelor fizice.

Tabelul 22. Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorului	2017	2018	2019	2020
	executat			planificat
1. Veniturile – total:	16334,4	16840,8	18324,4	20544,8
Venituri regulatorii				
2. Veniturile proprii	6563,2	3454,1	3589,3	8116,2
3. Taxele locale	2783,5	2927,0	2700,0	2631,9
4. Mijloace speciale	304,7	298,0	373,6	170,7
5. Transferturi	6683,3	10161,7	11661,5	9626,0

Sursa: Primăria orășenească

Cheltuielile bugetului local | În ultimii 3 ani, cheltuielile totale a Bugetului local înregistrează aceeași evoluție ca și veniturile totale. Cele mai mari categorii de cheltuieli înregistrate în această perioadă sunt efectuate pentru întreținerea a două instituții preșcolare – 46,2%, amenajarea teritoriului – 25,4%, aparatul administrativ al primăriei – 15,8%.

Tabelul 23. Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2017-2020, mii lei

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020
	executat			planificat
Cheltuieli total	12380,0	12786,7	13286,5	15906,5
Aparatul administrativ	1684,3	1601,2	1932,9	2515,4
Armata Națională	-	-	-	-
Grădinița	5463,3	5325,5	6855,5	7346,4
Școala	-	-	-	-
Contabilitate	72,14	107,8	129,2	154,6
Biblioteca	-	-	-	-
Cultura, arta, sport	437,3	556,5	610,1	775,4
Tutela	-	-	-	-
Amenajarea teritoriului	3572,7	3950,1	2720,4	4044,7
Cheltuieli neatribuite la alte grupe (de servicii)	698,6	733,9	553,8	500,0
Serviciile centrului de zi de copii	-	-	-	-
Gospodăria silvică	-	-	-	-
Fondul de rezervă	170,0	200,0	200,0	200,0
Școala primară	-	-	-	-
Ajutor social	61,7	86,5	99,9	150,0

Denumirea indicatorilor	2017	2018	2019	2020
	executat			planificat
Transport social	220,0	225,2	184,7	220,0

Sursa: Primăria orășenească

3.6.4. Gestionarea bunurilor imobile

Proprietatea orașului Dondușeni se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate pe teritoriul administrativ al acestuia, care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora, precum și din bunurile dobândite ulterior de acestea prin acte translativ de proprietate, cu excepția celor înstrăinate și a celor stabilite la art. 7 din Legea 29 privind delimitarea proprietății publice. Structura intravilanului or. Dondușeni este prezentată în tabelul următor:

Tabelul 24. Structura intravilanului orașului

Tipul de teren	Suprafață (ha)
Total, inclusiv	801,04
Intravilan	801,04
Terenuri sub construcții	379,66
Terenuri agricole	0
Rezerva	162,13
Drumuri și cai de comunicație	18,28
Ape	5,80
Păduri	11,69
Alte terenuri	241,76

Sursa: Primăria orășenească

Conform datelor furnizate de către primăria Dondușeni constatăm că în ultimii cinci ani au fost înregistrate 38 tranzacții cu valoarea totală de 1.547446 mii lei. În anii 2019 și 2020 primăria or. Dondușeni nu a înregistrat nici o tranzacție pe piața imobiliară.

Tabelul 25. Tranzacții pe piața imobiliară 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul tranzacțiilor	10	9	17	2	-
Suprafața terenuri, ha	0,2586	0,0851	0,4226	2,4695	-
Valoarea totală, mii lei	69861	127153	915807	434625	-

Sursa: Primăria orășenească

3.6.5. Societatea civilă

În orașul Dondușeni sunt înregistrate și activează 12 asociații obștești care își aduc aportul la soluționarea problemelor locale reieșind din domeniul de activitate desfășurat.

Tabelul 26. Sectorul asociativ

Denumirea asociației	Domeniul de activitate	Proiecte implementate în ultimii 3 ani, finanțator/partener
----------------------	------------------------	---

1. AO „Tinerele femei Cernoleuca”	Instruirea și recalificarea tinerilor din localitățile rurale, suport familiilor social – vulnerabile.	”Facilitarea reducerii riscurilor în rândurile consumatorilor de droguri injectabile în regiunea de Nord a RM”, Fondul Global de prevenire și control TB și HIV/SIDA.
2. AO „Agroinițiativa”	Servicii de consultanță în afaceri	-
3. Asociația raională de fotbal Dondușeni	Acțiuni cultural – educaționale în domeniul tineret și sport.	-
4. AO „Societatea Invalizilor din raionul Dondușeni”	Suținerea invalizilor și persoanelor în etate.	Dotare persoanelor cu dizabilitate locomotorie cu cărucioare pe rotile”, Societatea Invalizilor din RM.
5. AO „Toamna Vîrstei”	Suținerea persoanelor în etate și familiilor social vulnerabile.	Campania de pregătire a tinerilor voluntari pentru îngrijirea la domiciliu a persoanelor imobilizate, sursele AO.
6. AO „Russkaia obscina”	Asociația vorbitorilor de limbă rusă.	-
7. AO ”The Hope”	Servicii de asistență socială, psihologică, juridică, plasament temporar femeilor victime a violenței în familie, femeilor gravide și cu copii aflate în dificultate, femeilor gravide și cu copii cu risc de abandon.	Campanii de informare "Violența în familie", " Tu nu ești marfă", "Viața - cel mai scump dar", " Relații sănătoase între adolescenți", sursele AO.
8. AO ”Voluntarul”	Domeniul ecologie, amenajare, dezvoltarea localității Dondușeni.	Amenajarea potecilor zonei de odihnă a orașului Dondușeni, sursele AO.
9. Asociația Părinților și Pedagogilor ”Perspectivă, Prosperitate, Colaborare”	Educație și dezvoltarea infrastructurii instituțiilor școlare.	„Tinerii optează pentru o alimentație sănătoasă”, AO ”Hilfswerk Austria” în Republica Moldova ”Renovarea Sălii de Sport și a spațiilor adiacente”, Consiliul raional Dondușeni.
10. AO”Baștina Dondușeni”	Asociația de băștinași.	”Reabilitarea scuarului central al or. Dondușeni, etapa a II-a”, MiDL, PNUD Moldova, ”Simpozionul de pictură și sculptură din or. Dondușeni”, MiDL, PNUD Moldova.

11. AO "Trai decent pentru dondușeneni"	Asociația locuitorilor orașului Dondușeni (Zona Nord-Est).	Aprovizionarea cu apă potabilă a str. Vieru (surse proprii).
12. AO "Astra Dondușeni"	Promovarea patrimoniului cultural autohton.	„Muzeul – cartea de vizită a liceului”, LT A. "Mateevici", "Bohemia" SRL, Iași, România.

Sursa: Primăria orășenească

3.7. Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - Acces la apă potabilă în oraș; - Stația de epurare a apelor reziduale (nouă); - Colectarea centralizată a deșeurilor pentru 99% populație; - Scuar reparat; - Grădinița Luceafărul reparată și amenajată; - Sector asociativ dezvoltat; - Instituții cultural-educative funcționale; - Serviciul social și centrul maternal; - Strategie de dezvoltare economică DEL; - Planul urbanistic; - Oraș verde; - Infrastructura turistică(hotele, restaurante); - Platformă de comunicare cu diaspora; - Platforma locală de plasare a anunțurilor comerciale locale; - Implicarea băștinașilor orașului la renovarea scuarului central; - Proiectul "Bunici grijulii"; - Acord de înfrățire cu com. Miroslava(Iași), România și or. Tîrgu Neamț; - Acordul cu Programul Comunitatea mea; - Bisericile Mitropoliei Basarabiei și Mitropoliei Moldovei; - Locuri de muncă în oraș; - Zona de odihnă și agrement a orașului; - Centru multifuncțional; - 3 colective folclorice care activează (1 rus); - Participarea la festivaluri naționale și internaționale; - Asociația locatarilor; - Asociații Obștești; - Azil pentru persoanelor în etate și cu dizabilitate, Centrul de plasament pentru femei și copii în dificultate; 	<ul style="list-style-type: none"> - Gospodării fără conexiune la apa potabilă; - Fântâni secate; - Infrastructura sportivă slab dezvoltată; - Școlile nu sunt reparate modern; - Câinii maidanezi; - Casă de cultură nu este reparată; - Locuințe sociale nu sunt; - Personal medical insuficient; - Sectoare din oraș negazificate, fără canalizare și apeduct; - Potențial redus de atragere a investițiilor; - Lipsa spațiului de depozitare a deșeurilor; - Lipsa unei mărci comerciale locale; - Deșeurile nu se colectează separat; - Deșeurile nu se reciclează și nu se sortează; - Lipsa pieței agricole ce ar permite dezvoltarea comerțului din sectorul agrar; - Turismul orașului nu este dezvoltat; - Lipsa zonei industriale; - Lipsa camerelor video în sectoarele cu % sporit criminologic; - Muzeele nu sunt suficient promovate; - Grădinița "Solnișco" necesită reparație capitală; - Lipsa monumentelor cultura-istorice; - Implicarea redusă a societății civile în procesul decizional; - Lipsa semafoarelor pe străzile cu trafic sporit; - Turnul de apă de la Gara Feroviară necesită reparație; - Scuarul turnului de apă nu este amenajat; - Scuarul fabricii de zahăr nu este amenajat; - Scuarul din zona bisericii vechi nu este amenajat; - Insuficiența specialiștilor în domeniile cheie;

<ul style="list-style-type: none"> - Turnul de apă de la Gara Feroviară; - Spațiu disponibil pentru zona(economică liberă) industrială; - Stejarul de la intersecție de 250 ani; - Comunicații feroviare și terestre naționale și internaționale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbătrânirea populației; - Puterea de cumpărare a cetățenilor decăzută; - Construcții nefinalizate și delăsate în stare avariata; - Lipsa asociațiilor de coproprietari în condominiu; - Gradul avansat de uzură a rețelelor de apă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI/RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> - Linia de cale ferată; - Poziția geografică care permite instalarea turbinelor eoliene; - Schimbul de experiență; - Organizațiile donatoare/Fondurile UE; - Programe de finanțare și agenții de stat; - Cooperarea cu centrele de dezvoltare economică și culturală; - Colaborarea cu APL din România; - Contribuția diasporei; - Platformele online de colectare de fonduri - Companiile de consultanță în domeniul colectare de fonduri. 	<ul style="list-style-type: none"> Migrația populației; Insuficiența fondurilor; Instabilitatea politică din țară; Lipsa investițiilor/investitorilor; Birocrația excesivă APC, APL; Retragerea donatorilor din R.M.; Pandemia; Seceta și cataclismele naturale; Închiderea traficului de tren și a liniei de cale ferată.

4. Strategia de dezvoltare comunitară

4.1. Viziunea comunității

ORAȘUL DONDUȘENI VA DEVENI UN ORAȘ MODERN, CARE OFERĂ TOATE CONDIȚIILE NECESARE UNUI TRAI DECENT ȘI SĂNĂTOS, CU O INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE DEZVOLTATE, ACCESIBILE PENTRU LOCUITORII ȘI OASPEȚII ORAȘULUI, UN ORAȘ UNDE SE RESPECTĂ DREPTURILE ȘI VALORILE FUNDAMENTALE ALE CETĂȚENILOR.

4.2. Cadrul și direcțiile strategice

Direcția strategică 1. Consolidarea și îmbunătățirea serviciilor din domeniul educație, sport și sănătate.

Obiectiv strategic 1: Modernizarea serviciilor din domeniul educației;

Obiectiv strategic 2: Promovarea educației pentru sănătate și a modului sănătos de viață.

Direcția strategică 2. Promovarea valorilor culturale și dezvoltarea potențialului turistic.

Obiectiv strategic 1: Cultivarea valorilor culturale a locuitorilor orașului Dondușeni;

Obiectiv strategic 2: Crearea condițiilor pentru creșterea numărului de vizitatori și turiști în oraș.

Direcția strategică 3. Ridicarea nivelului de trai al cetățenilor prin dezvoltarea industriei orașului și a domeniului de servicii publice.

Obiectiv strategic 1: Dezvoltarea potențialului industrial și antreprenorial al orașului Dondușeni;

Obiectiv strategic 2: Diversificarea și modernizarea domeniului de servicii publice;

Obiectiv specific 3: Sporirea capacității de guvernare locală a APL.

Direcția strategică 4. Modernizarea infrastructurii publice locale și protecția mediului.

Obiectiv strategic 1: Extinderea rețelei de apă și canalizare;

Obiectiv strategic 2: Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale;

Obiectiv strategic 3: Îmbunătățirea serviciului de gestionare a deșeurilor solide și instituirea serviciului pentru animalele de companie;

Obiectiv specific 4: Modernizarea infrastructurii drumurilor locale.

4.3. Planul de Acțiuni

Direcția strategică 1: Consolidarea și îmbunătățirea serviciilor din domeniul educație, sport și sănătate;

Obiectiv specific 1: Modernizarea serviciilor din domeniul educației;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.1. Reparația capitală a edificiului grădiniței de copii ”Solnișco” - termoizolarea, schimbarea ușilor, ferestrelor, gazificarea, reparația capitală a acoperișului, construcția sistemului autonom de încălzire, lucrări de interior în clădirea cu un nivel - termoizolarea, reparația capitală a acoperișului, lucrări de interior în clădirea cu două nivele - reparația blocurilor sanitare în 6 grupe - reparația rețelelor electrice	2021-2022	Primarul Directorul instituției	Uși și ferestre schimbate Edificii izolate termic Acoperișuri reparate capital Sistem de încălzire autonom construit Încăperi reparate	1500,0	FISM, AIPA, FEE Buget local ONG-urile locale
1.1.2. Reparații curente în edificiul grădiniței de copii ”Luceafărul” - reparația blocurilor sanitare în 11 grupe; - reparația curentă inclusiv schimbarea pardoselelor în grupele de copii, dormitoare, birourile administrative și holuri - reparația rețelelor electrice	2022-2025	Primarul Directorul instituției	11 grupe reparate Holuri și birouri reparate și amenajate	2000,0	FISM, GIZ, AIPA Buget local ONG-urile locale
1.1.3. Dotarea cu mobilier a IET “Lucefărul” și ”Solnișco” (etapizat)	2022-2023	Primarul Directorul instituției	Grădiniță dotată cu mobilier	500,0	FISM Bugetul local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.1.4. Realizarea proiectelor educaționale în parteneriat cu grădinițe din localitățile înfrățite din România – com. Miroslava, or. Tîrgu Neamț (schimb de bune practici).	2021-2025	Directorul instituției	Cel puțin 2 proiecte implementate	80,0	Bugetul local Bugetul localităților înfrățite
1.1.5. Instituirea cercurilor de dezvoltare intelectuală pentru copii	2021-2025	Primarul Direcția Învățământ	Cel puțin un cerc de dezvoltare intelectuală Cel puțin 20 copii ce frecventează cercul Cel puțin trei copii – participanți la concursuri intelectuale regionale și republicane	120,0	Buget raional Buget local ONG-urile locale diaspora

Obiectiv specific 2: Promovarea educației pentru sănătate și a modului sănătos de viață;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.1. Realizarea unor programe de educație parentală pentru familiile tinere;	2021-2025	Primarul Centrul de Sănătate Dondușeni	Cel puțin 30 de familii tinere instruite în domeniul educației parentale	50,0	Buget local ONG-urile locale
1.2.2. Desfășurarea activităților și sărbătorilor distractive pentru copii:	2021-2025	Primarul Responsabil cultură, tineret, sport, ONG-urile	Activități educative cu copiii organizate	200,0	Bugetul local
1.2.3. Organizarea activităților în aer liber pentru copii și adolescenți în zona de odihnă a orașului: - alergare, - ciclism, - tenis, - volei, - baschet, - fotbal	2021-2025	Primarul Responsabil cultură, tineret, sport, ONG-urile	Educația pentru sănătate a tinerilor	120,0	Bugetul local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.4. Organizarea taberelor de vară de zi pentru copii, în special pentru cei din categoria social - vulnerabilă	2021-2025	Primarul Consiliul local ONG Specialist în protecția drepturilor copiilor	2 tabere de zi anual	160,0	Buget local ONG-urile locale UNICEF SOROS
1.2.5. Organizarea călătoriilor pentru copiii din categoriile vulnerabile spre punctele de interes turistic și cultural din teritoriul raionului Dondușeni și/sau a Republicii Moldova	2021-2025	Primarul, Consiliul local Directorul Casei de cultură orășenești Specialist în protecția drepturilor copiilor	3 deplasări anual	450,0	Buget local, Buget raional, ONG-urile locale UNICEF SOROS
1.2.6. Crearea spațiilor de odihnă și agrement pe lângă lacul din Zona de odihnă a orașului Dondușeni	2022-2025	Primarul, Consiliul local	Poteci amenajate, 6 foșoare, 2 spații de agrement multifuncționale	1000,0	Fondul Ecologic ADR Nord MiDL Buget local ONG-urile locale
1.2.7. Reparația capitală și curentă a sectorului sportiv din zona de odihnă a orașului;	2021-2025	Primarul Consiliul local	Zona de odihnă a orașului reparată	4000,0	Federația de Fotbal, UEFA Buget local ONG-urile locale
1.2.8. Reparația și amenajarea terenului sportiv de pe str. Pușkin	2022-2025	Primar, Consiliul local	Teren reparat și amenajat	600,0	Federația de Fotbal, UEFA, AIPA, Ministerul

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
1.2.9. Promovarea și susținerea activităților de voluntariat și a grupurilor de inițiativă voluntară pentru asistența și susținerea persoanelor în sărăcie extremă, singuratice, etc.	2021-2025	Primarul Consiliul local ONG-urile locale	Grup de inițiativă constituit Numărul persoanelor defavorizate ajutate/susținute Numărul de acțiuni de caritate organizate	Nu necesită resurse	Educației Culturii și Cercetării

Direcția strategică 2: Promovarea valorilor culturale și dezvoltarea potențialului turistic;

Obiectiv specific 1: Cultivarea valorilor culturale a locuitorilor orașului Dondușeni;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.1.1. Organizarea cenaclurilor literare dedicate oamenilor emeriți, de artă sau evenimentelor istorice și culturale naționale și internaționale.	2021-2025	Primăria Centrul de creație Casa de cultură orașenească	5 cenacluri literare anual organizate	10,0	Bugetul local Ministerul Educației Culturii și Cercetării
2.1.2. Organizarea concursului de desen pentru copii: „Lumea cu ochi de copil,,	2021-2025	Primăria Grădinițele de copii	2 concursuri de desen anual organizat	10,0	Bugetul local UNICEF
2.1.3. Desfășurarea Zilei internaționale a păcii “Pace pe acest pământ”	2021-2025	Primăria Grădinițele de copii	1 sărbătoare a păcii organizată anual	10,0	Bugetul local
2.1.4. Organizarea sărbătorii toamnei	2021-2025	Primăria Centrul de creație Casa de cultură raională Grădinițele de copii	4 sărbători a toamnei organizată anual	40,0	Bugetul local Agenții economice
2.1.5. Organizarea sărbătorilor de Revelion (șezători ”la vatra tradițiilor”, ceata de colindători, etc.)	2021-2025	Primăria Casa de cultură orașenească	2 sărbătoare de revelion organizate anual	120,0	Bugetul local
2.1.6. Organizarea și desfășurarea ”Zilei Diasporei”	2021-2025	Primar Directorul AO ”Baștina Dondușeni”	1 eveniment organizat anual Numărul de participanți din diasporă	150,0	Buget local AO ”Baștina Dondușeni” MiDL/UNDP

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
			Numărul de propuneri, recomandări aferente dezvoltării relațiilor APL – comunitate - diasporă		

Obiectiv specific 2: Crearea condițiilor pentru creșterea numărului de vizitatori și turiști în oraș;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.1. Identificarea patrimoniului cultural, arhitectural și istoric local, elaborarea hărții obiectivelor istorice și culturale locale	2021-2025	Primăria Casa de cultură orășenească Biblioteca Publică "I. Druță"	Lista obiectelor de importanță istorică și culturală locală cartografiate Harta obiectelor de importanță istorică și locală elaborată Carte despre istoria locală elaborată	120,0	Bugetul local Ministerul Educației Culturii și Cercetării
2.2.2. Repararea monumentului istoric local – Turnul de apă, oferirea statutului de monument istoric local	2022-2025	Primăria Consiliul local	Monumente de atracție turistică reparate	1200,0	AIPA, Ministerul Educației Culturii și Cercetării
2.2.3. Înființarea muzeului local al orașului Dondușeni în primul edificiu al Primăriei (str. Donici)	2021-2023	Primăria Casa de cultură orășenească Proprietarul bunului imobil	Parteneriat public – privat în scopul înființării muzeului Clădire istorică restaurată, muzeu creat	700,0	Buget local, Ministerul Educației Culturii și Cercetării AIPA
2.2.4. Organizarea Simpozionului de sculptură și pictură.	2021-2025	Primăria ONG-urile locale	5 simpozioane de sculptură și pictură organizate (anual)	100,0	Bugetul local Ministerul Educației

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
2.2.5. Crearea traseului turistic raional și conexiunea acestuia cu traseele turistice din Edineț și Soroca	2021-2024	Consiliul raional Primăria	Patrimoniu cultural al raionului reevaluat Harta turistică actualizată Traseu turistic creat și promovat Plan raional de dezvoltare a turismului local elaborat	500,0	Culturii și Cercetării ADR Nord Buget raional Bugetul orașului AIPA

Direcția strategică 3: Ridicarea nivelului de trai al cetățenilor prin dezvoltarea industriei orașului și a domeniului de servicii publice;

Obiectiv specific 1: Dezvoltarea potențialului industrial și antreprenorial al orașului Dondușeni;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.1.1. Elaborarea unui ghid pentru potențialii investitori în economia locală și promovarea acestuia	2021-2022	Primăria orașului Consiliul economic local	Infrastructura și obiective potențiale pentru investiții reevaluate Ghid electronic elaborat despre obiectivele și bunurile imobile propuse investitorilor Activități de promovare și diseminare a potențialului investițional local	50,0	Buget local CCI fil. Edineț
3.1.2. Promovarea obiectivelor cu potențial de afaceri inclusiv în rândurile băștinașilor care intenționează să se reîntoarcă de la	2021-2025	Primăria orașului Consiliul economic local	Ghid electronic privind oportunitățile de lansare a afacerii de către băștinași elaborat Cel puțin 4 instruirii pe an organizate	150,0	ODIMM, MiDL Bugetul local CCI fil Edineț

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
muncă acasă, facilitarea valorificării experienței și potențialului acumulat în străinătate în afacerile proprii acasă			Cel puțin 20 băștinași potențiali antreprenori/investitori informați despre potențialul industrial și perspectiva dezvoltării acestuia Numărul băștinașilor lansați în afaceri Număr de experiențe împărtășite		AO ”Baștina Dondușeni”
3.1.3. Identificarea oportunităților de creare a parteneriatelor publice – private pentru revitalizarea clădirilor existente nefinisate sau delăsate	2022-2025	Primar, Consiliul local Consiliul economic	Cel puțin un PPP inițiat și realizat Cel puțin o clădire revitalizată în cadrul PPP	20,0	Buget local
3.1.4. Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu antreprenorii din localitățile înfrățite din România în scopul dezvoltării relațiilor de afaceri și schimb de experiență	2021-2025	Primăria orașului Consiliul economic	Numărul de conexiuni create Numărul de parteneri implicați Numărul de evenimente de comunicare și vizite organizate Volumul investițiilor realizate la nivel local Numărul locurilor de muncă create	300,0	Buget local Bugetul localităților înfrățite MiDL AO ”Baștina Dondușeni”
3.1.5. Organizarea de expoziții și târguri de promovare și susținere a producătorilor autohtoni, facilitarea antreprenorilor de a participa la expoziții și târguri naționale și internaționale	2021-2025	Primăria orașului ONG	Numărul evenimentelor organizate Numărul de antreprenori participanți Numărul de antreprenori încurajați și susținuți de a participa la evenimente republicane și internaționale	200,0	Bugetul local CCI Edineț Agenții economici Bugetul localităților înfrățite
3.1.6. Inițierea și dezvoltarea activităților de instruire în afaceri pentru tineri și potențialii antreprenori, cultivarea educației antreprenoriale și de administrare a afacerilor	2021-2025	Primăria orașului Consiliului economic	Numărul de tineri antreprenori instruiți Numărul de antreprenori lansați în afaceri Numărul de granturi/investiții în afaceri valorificate Numărul de vizite de studiu organizate	200,0	ODIMM ADR Nord CCI Edineț ONG-urile locale Buget local
3.1.7. Crearea parcului industrial-multifuncțional	2021-2025	Primarul, Consiliul local	1 parc industrial creat	7 mil.euro	FNDR ADR Nord

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
<ul style="list-style-type: none"> - Delimitarea terenului prin separe (măsurări topografice); - Efectuarea studiului de fezabilitate și impactul asupra mediului; - Elaborarea documentației de proiect pentru infrastructură; - Identificarea rezidenților. 			<p>Cel puțin 4 rezidenți ai parcului industrial</p> <p>Cel puțin 80 locuri noi de muncă create</p>		<p>ODIMM</p> <p>PCE</p> <p>Bugetul orașului</p> <p>Bugetul raional</p>
<p>3.1.8. Construcția pieții comerciale orașenești:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea terenului; - elaborarea documentației de proiect; - construcția și amenajarea pieții; - administrarea activității pieții orașului în baza relațiilor de parteneriat cu antreprenorii locali 	2021-2025	Primăria Consiliul economic	<p>Teren identificat</p> <p>Documente de proiect elaborate</p> <p>Asociația antreprenorilor locali creată</p> <p>Acord de parteneriat/colaborare semnat</p> <p>Piață construită și amenajată conform cerințelor regulamentate</p> <p>Întreprindere municipală înființată</p> <p>Număr de puncte comerciale funcționale</p> <p>Regulament de funcționare elaborat și aplicat</p>	15 miln lei	<p>IFAD, PCE,</p> <p>USAID, MiDL,</p> <p>ODIMM</p> <p>Buget local</p> <p>Asociația antreprenorilor</p>
<p>3.1.9. Elaborarea și implementarea mecanismului de facilitare a antreprenorilor începători</p>	2021-2025	Primăria, Consiliul economic	<p>Regulament elaborat și aprobat</p> <p>Numărul de antreprenori începători facilitați</p>	-	-

Obiectiv specific 2: Diversificarea și modernizarea domeniului de servicii publice;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
<p>3.2.1. Crearea zonei de producere a energiei fotovoltaice pentru asigurarea cu energie a serviciilor și instituțiilor publice (iluminare stradală, a edificiilor publice, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea studiului de fezabilitate; 	2022-2025	Primarul, Consiliul local,	<p>Locuri de muncă noi create</p> <p>Venituri în bugetul local</p>	4 mil. euro	<p>GIZ, USAID,</p> <p>PCE, FEE,</p> <p>Buget local</p>

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
<ul style="list-style-type: none"> - Selectarea terenului și adaptarea bunului imobil după necesitate; - Elaborarea documentației tehnice de proiect; 					
3.2.2. Construcția unei piețe agricole cu condiții adecvate pentru vânzători și cumpărători;	2021-2025	Primarul, Consiliul local	75 locuri de comerț amenajate Locuri noi de muncă create	3 mil. lei	Bugetul local IFAD ”Primarii pentru creșterea Economică” ADR Nord
3.2.3. Inventarierea bunurilor cu destinație locativă neprivatizate sau private neutilizate	2022-2023	Primar, Consiliul local	Lista apartamentelor neprivatizate Lista caselor de locuit abandonate, cu proprietari decedați nefolosite Lista persoanelor care necesită locuințe sociale elaborată 10 dosare de evaluare a familiilor care necesită locuință socială	-	-
3.2.4. Înființarea locuințelor sociale pentru personalul medical	2021-2025	Primar, Consiliul local	Cel puțin un apartament social indentificat, legalizat, reparat și alocat - anual Lista bunurilor imobile cu destinație locativă propuse ca locuințe sociale Regulament de alocare a locuințelor sociale elaborat Acord de colaborare cu instituțiile medicale din localitate încheiat	1 miln lei	Bugetul raional Bugetul local FIM
3.2.5. Inventarierea terenurilor alocate pentru construcția caselor individuale de locuit - Verificarea legalității utilizării terenului potrivit destinației, - Retragerea terenurilor neutilizate sau cu acte permissive expirate.	2021	Viceprimar Specialist în reglementarea regimului funciar și cadastru Arhitect - șef	Terenurile alocate pentru construcția caselor de locuit verificate Registru de terenuri alocate pentru construcția caselor de locuit completat Terenuri alocate folosite cu altă destinație identificate	-	-

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.2.6. Consolidarea terenurilor destinate grădinilor lăsate în paragină	2021-2022	Specialist în reglementarea regimului funciar și cadastru	Terenuri consolidate și prelucrate	-	-

Obiectiv specific 3: Sporirea capacității de guvernare locală a APL;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.1. Digitalizarea serviciilor publice (inclusiv serviciile comunale);	2021-2025	Primarul	Eficientizarea activității APL	1 mil.lei	USAID Buget local
3.3.2. Inventarierea bunurilor de proprietate publică - Elaborarea registrului bunurilor publice imposibile privatizării	2021-2023	Primar Consiliu local	Personal specializat angajat pentru inventariere Bunuri proprietate publică evaluate Registru elaborat și actualizat Lista bunurilor imposibile privatizării elaborată Plan de administrare a bunurilor proprietate publică elaborat Informații prezentate la Agenției Proprietății Publice	200,0	Buget local
3.3.3. Dezvoltarea sistemului de evidență și control a activității APL	2021-2022	Specialiștii APL	Politici privind controlul financiar public intern elaborate și implementate Numărul funcționarilor instruiți în domeniul controlului financiar public intern și audit	-	-
3.3.4. Actualizarea cadrului regulatoriu la nivel local	2021-2022	Primar Secretar CL Consiliu local	Statutul localității actualizat Regulamentul de organizare și funcționare a Primăriei elaborat și aprobat Regulamentul de eliberare a certificatelor și actelor în Primăria orașului Dondușeni elaborat	-	-

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
3.3.5. Cartografierea și pașaportizarea serviciilor administrative	2021-2022	Specialiștii APL	Plan de îmbunătățire a serviciilor administrative elaborat Soluții inovative în domeniul administrării proprietății, impozitării, asigurării transparenței identificate	-	-
3.3.6. Dezvoltarea abilităților profesionale a personalului unităților publice din subordine	2021-2025	Primaria	Numărul de funcționari, angajați instruiți (integritate, achiziții, elaborare de proiecte, buget, e-guvernare, etc.) Numărul de instruirii anuale organizate Numărul de vizite de studiu pentru schimb de experiență organizate	25,0	Buget local CALM Academia de Administrare Publică Cancelaria de Stat USAID, Programul ”Comunitatea mea”, Programul “Mă implic”
3.3.7. Dezvoltarea relațiilor de comunicare transparentă între APL – comunitate, APL – băștinași și implicarea cetățenilor în procesul decizional	2021-2025	Primaria, ONG-urile locale	Număr de întruniri cu cetățenii organizate Număr de ședințe on-line desfășurate Număr de audieri, consultări publice lansate Număr de acte supuse consultărilor publice Număr de persoane informate, implicate în procesul decizional % persoanelor defavorizate implicate în procesul decizional Număr de mese rotunde organizate cu băștinașii plecați peste hotare	-	Programul ”Comunitatea mea”, Programul “Mă implic”

Direcția strategică 4: Modernizarea infrastructurii publice locale și protecția mediului.

Obiectiv specific 1: Extinderea rețelei de apă și canalizare;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.1.1. Construcția, reconstrucția și modernizarea sistemului de aprovizionare cu apă a orașului Dondușeni pe o lungime de 30 km	2021-2028	Primăria orașului	30 km de apeduct construit și renovat Stație de pompare construită (2 turnuri – 350 m ³ de apă) Inelarea sistemului de alimentare cu apă a orașului Conectarea a cel puțin 2000 gospodării la sistemul centralizat de alimentare cu apă	45 miln lei	GIZ, AIPA, FNDR, Fonduri UE Buget local / raional Asociațiile de locatari
4.1.2. Elaborarea documentației de proiect pentru construcția și reconstrucția sistemului de canalizare, expertizarea documentației tehnice	2019-2022	Primăria orașului	Documente de proiect elaborate și expertizate	2198 mii lei	Buget local
4.1.3. Construcția și reconstrucția sistemului de canalizare din orașul Dondușeni	2022-2035	Primăria orașului	Documente de proiect elaborate și expertizate 60 km de rețea de canalizare construite 4 stații de pompare a apelor uzate construite	120 miln lei	Fonduri europene, FNDR, GIZ Buget local / raional

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
			Cel puțin 3000 gospodării conectate la sistemul centralizat de canalizare		Asociațiile de locatari
4.1.4. Reparația capitală a colectorului central de evacuare a apelor pluviale	2022-2023	Primar Consiliul local	2000 metri liniari de sistem reparat capital	1,5 miln lei	FNDR Bugetul local

Obiectiv specific 2: Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale;

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.2.1. Elaborarea documentației tehnice de proiect pentru extinderea rețelei de gaz	2021	Primarul Consiliul local	Documentație tehnică de proiect elaborată și expertizată	250,0	Bugetul local
4.2.2. Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în zona Nord-Est	2021-2023	Primarul Asociația de locatari	8 km de gazoduct contruit Cel puțin 200 gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale	8,0 miln lei	SA "Moldova gaz" Buget de stat Bugetul orașului Asociația de locatari

Obiectiv specific 3: Îmbunătățirea serviciului de gestionare a deșeurilor solide și instituirea serviciului pentru animalele de companie.

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
<p>4.3.1. Crearea unui centru de plasament și întreținere a câinilor vagabonzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea terenului imibil pentru amplasarea centrului de plasament; - Adaptarea centrului de plasament pentru animale conform cerințelor sanitare și ecologice; - Înființarea serviciului veterinar pentru sterilizarea și tratarea câinilor vagabonzi, prestarea serviciilor veterinare populației; - Instituirea taxei locale pentru animale de companie; - Actualizarea regulamentului de întreținere a animalelor de companie. 	2021-2024	Primarul Consiliul local	<p>Centrul de plasament pentru animalele fără stăpîn construit și amenajat;</p> <p>Serviciu veterinar pentru sterilizarea și tratarea câinilor vagabonzi creat;</p> <p>2500 câini ai proprietarilor cipizați și înregistrați;</p> <p>50 câini fără străpân întreținuți anual;</p> <p>Taxa locală pentru câini instituită; Regulament de întreținere a animalelor domestice/de companie actualizat.</p>	2,0 miln lei	Surse externe Bugetul local
4.3.2. Actualizarea documentației tehnice pentru platformele de depozitare selectivă a deșeurilor;	2022	Primarul Consiliul local Î.M.	1 proiect tehnic actualizat și exertizat	10,0 mii lei	Bugetul local
4.3.3. Construcția platformelor noi și adaptarea platformelor existente de depozitare selectivă a deșeurilor;	2022-2024	Primarul Consiliul local Î.M.	3 platforme noi de depozitare selectivă a deșeurilor 7 platforme existente adaptate pentru depozitarea selectivă a deșeurilor (plastic, striclă, electrocasnice, etc)	150,0 mii lei	FEN, GIZ, Bugetul local
4.3.4. Amplasarea pubelelor pentru deșeurile menajere pe străzile centrale ale orașului	2021-2022	Primarul Consiliul local Î.M. "Apă Canal Donușeni"	150 pubele amplasate	250,0 mii lei	FEN, GIZ, AIPA Buget local ONG
4.3.5. Organizarea campaniilor de informare a cetățenilor vizavi de depozitarea selectivă a deșeurilor;	2022-2025	Primarul Consiliul local Î.M. "Apă Canal Donușeni"	2 campanii de informare organizate anual	10,0	Buget local GIZ

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.3.6. Dotarea cu tehnică specializată pentru amenajarea, salubritatea și evacuarea deșeurilor ÎM "Apă Canal Dondușeni"	2022-2025	Primarul Consiliul local ÎM "Apă Canal Dondușeni"	O autospecială de evacuare a deșeurilor și un tractor cu remorcă achiziționat 50 tomberoane pentru deșeuri menajere colectate selectiv (solid și degradabile)	1500 mii lei	IFAD, MiDL, AIPA Buget local
4.3.7. Amenajarea terenului public de pe str. M. Eminescu (etapizat)	2022-2023	Primarul Consiliul local Asociația de locatari în condominiu	11 mii m ² scuar înverzit și amenajat 300 m ² de poteci construite Un miniteren sportiv amenajat Un teren de joacă pentru copii instalat	1,5 miln lei	MiDL/UNDP, AIPA Bugetul local Asociația de locatari în condominiu
4.3.8. Amenajarea spațiilor verzi din oraș;	2021-2025	Primarul ÎM "Apă Canal Dondușeni"	Plan de amenajare multianual elaborat Recensământul arborilor, arbuștilor și copacilor, registru și hartă elaborată Plan de multianual de plantare a arborilor, arbuștilor decorativi elaborat 50 mii m ² pații verzi amenajate 1000 puieti de copaci decorativi plantați	1,5 miln lei	Buget local FEN
4.3.9. Desfășurarea campaniilor de informare a populației privind păstrarea unui mediu curat și sănătos	2021-2025	Primarul ONG-urile locale	5000 cetățeni informați 6 articole publicate în ziare regionale, pagina web și rețele de socializare 20 avize plasate pe panourile publice	20,0	Buget local

Obiectiv specific 4: Modernizarea infrastructurii drumurilor

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
4.4.1. Reabilitarea străzilor orașului în varainta albă	2021-2025	Primarul Consiliul local	Deviz de cheltuieli elaborat 20 km de stradă reabilitată	4 mln lei	Fondul Rutier Bugetul local
4.4.2. Reparația curentă a drumurilor și străzilor asfaltate	2021-2025	Primarul Consiliul local	Deviz de cheltuieli elaborat 2000 m ² drum reparat	3,5 mln lei	Fondul Rutier Bugetul local

Activități	Perioada	Persoana/e responsabilă/e	Indicatori de performanță	Cost estimat, mii lei	Potențiale surse de finanțare
- Instalarea indicatoarelor rutiere			Indicatoare rutiere instalate		Asociațiile de locatari în condominiu
4.4.3. Construcția și renovarea trotuarelor și căilor pietonale și adaptarea acestora pentru persoanele cu dizabilități	2021-2025	Primarul Consiliul local	2000 m ² de trotuar renovat/reconstruit 20 pante de acces construite	2,0 mil lei	Fonduri externe Buget local
4.4.4. Identificarea terenurilor pentru construcția parcărilor publice auto	2022-2025	Primarul Consiliul local	8 terenuri identificate Deviz de cheltueili elaborat	40,0 mii lei	Bugetul local Asociațiile de locatari în condominiu
4.4.5. Instalarea indicatoarelor stradale și numerotarea clădirilor din or. Donușeni (etapizat)	2021-2025	Primarul Consiliul orășenesc	40 indicatoare pe pilon instalate 120 indicatoare pe clădiri multietajate montate 4260 indicatoare pentru gospodării individuale montate	700,0	AIPA, FNDR Bugetul local

4.4. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

4.4.1. Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Comunitară a orașului Dondușeni depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Orășenesc , Primarul, Primăria)
2. Locuitorii orașului
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Comunitară (SDC) a or. Dondușeni poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. **Adoptarea SDC.** În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audierilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Orășenesc spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. **Implementarea SDC** se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.
3. **Monitorizarea SDC.** În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

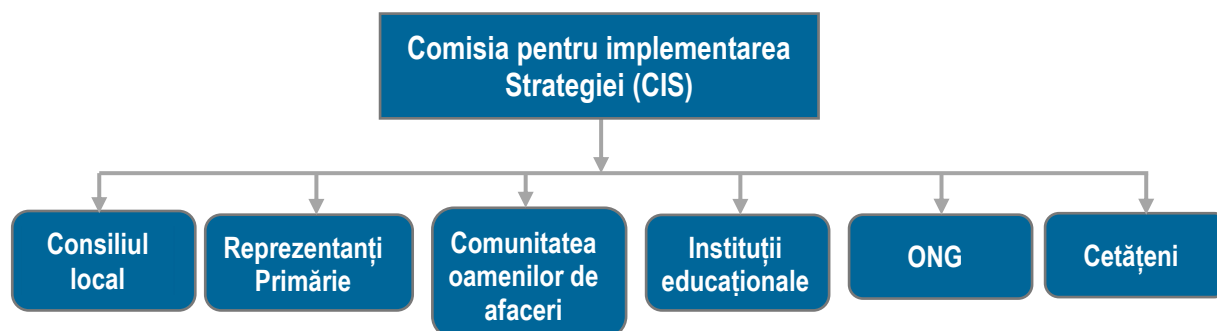
4.4.2. Monitorizarea strategiei

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (i) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (ii) raportarea rezultatelor evaluării.

Monitorizarea implementării strategiei se va efectua de **Comisia pentru Implementarea Strategiei** (în continuare CIS). CIS va fi creată prin Decizia Consiliului Orășenesc cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltare:

- Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate sau consilieri locali)

- Reprezentanți Primărie (Primarul, 2 – 3 specialiști)
- Comunitatea oamenilor de afaceri
- Instituții educaționale (directori instituții de învățământ)
- Organizații non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-lor ce activează în domeniul protecției mediului, social, apărarea drepturilor omului și de tineret, etc.).
- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Responsabilități de bază ale CIS sunt:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementare a acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni
- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Orășenesc
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunității
- Elaborarea și inițierea modificărilor în strategie
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, etc.

CIS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în 6 luni.

Un rol important în procesul de implementare a strategiei îl are Consiliul Orășenesc, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului de acțiuni. Competențele Consiliului Orășenesc se vor axa pe:

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni a Strategiei.

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor către CIS privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIS va prezenta Consiliul Orășenesc raportul de evaluare a implementării Strategiei.

Obiect Monitoring	Elaborator/ Destinatar	Raport	Descriere
Realizarea obiectivelor	CIS și Consiliul Local	Rapoarte semestriale/ anual	Raport bazat pe analize, sondaje a locuitorilor pentru evaluarea impactului implementării strategiei
Realizarea acțiunilor, proiectelor	Responsabili de implementare	Raport semestrial sau după finisarea activității	Rapoarte prezentate de responsabilii de implementare privind îndeplinirea acțiunilor, proiectelor

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de dezvoltare. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Riscuri și Impedimente de Implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Confruntări de interese privind implementarea strategiei • Prevalarea intereselor personale • Resurse financiare limitate • Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea • Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților • Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor • Neimplicarea partenerilor internaționali
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale • Pauperizarea continuă a populației • Emigrarea forței de muncă
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea cursului politic • Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale • Neimplicarea partenerilor internaționali
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial investițional redus • Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare • Infrastructură de afaceri nedezvoltată • Risc de țară.